VAKIT

14 üncü Yıl • Sayı: 4940 İdare yeri: *İstanbul, Ankara ca. Vakıt Yurdu* Cumartesi 10 Teşrinevvel (10 uncu ay) 1931 Telefon: *(İdare) 2.4370 — (Yazı işleri) 2.4371* Sayısı 5 Kuruş

Türk — Yunan dostluğu
Yazan: Necip Asım
—6 ıncı sayıfamızda—

Hatıralar arasında
Ustat Halit Ziya B.in hatıraları
— 4 üncü sayıfamızda —

Spor haberleri
Spor sayıfamızda

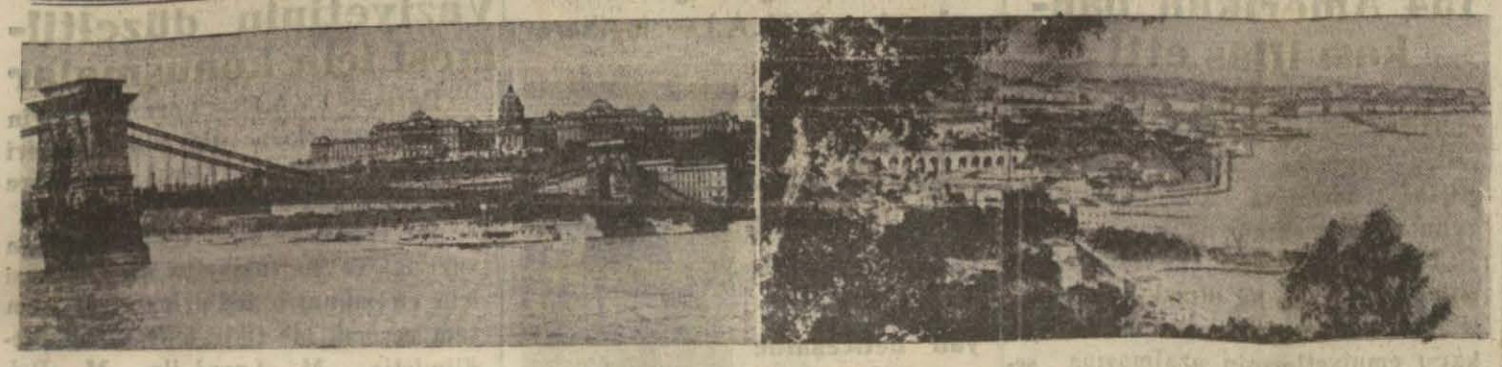

Peşte ve Triyesteden manzaralar

Başvekilimiz bu sabah Triyesteden Peşteye hareket ediyor

Peştede hazırlanan karşılama merasiminin çok parlak olacağı anlaşılmaktadır

İsmet Paşa Hazretleri ve maiyetlerindeki zevat dün gece Ege vapurile Triyesteye varmışlardır. Heyetimiz bu sabah Triyesteden hususî trenle hareket edecek ve yarın sabah Peşteye varacaktır.

Başvekilimiz istasyonda Macar başvekili, nazırlar, Macar sefiri tarafından merasimle karşılanacaktır.

Gelen haberlere göre Peştede istikbal merasimi çok hararetli olacaktır. Program tamamile hazırlanmıştır. Pazar günü mütekabil ziyaretler yapılacak, o gece heyetimizin şerefine resmî bir ziyafet verilecektir.

Heyet salı akşamı Peşteden ayrılacak, çarşamba günü de Triyesteden Ege ile hareket ederek ayın 18 veya 19 uncu günü şehrimize dönecektir.

Gazimizin telgrafları

Reisicümhur Hazretlerinin Başvekilimize Atinadan hareket edildikten sonra bir telgraf gönderdikleri yazılmıştı. Bu telgrafın sureti şudur:

Ege vapurunda Başvekil İsmet Pş. Hz.ne

"Yunan toprağından ayrıldığınız dakikada, Atinadaki muvaffakıyetinizden ve Yunan hükûmetile icra ederek Türk — Yunan dostluğunu takviye ve tarsin eden mükâlematınızın neticelerinden dolayı sizi tebrik ederim. Bütün arkadaşlarımızın selâmlarını iblâğ ederim.„

Gazi M. Kemal

İsmet Paşa Gazi Hazretlerinin, bu telgrafına, derhal Egenin telsizile cevap vererek teşekkürde bulunmuştur.

Başvekil Hazretleri evelki gece Triyeste yolunda iken Ege vapurunun telsizi ile Ankara ile uzun muhaberatta bulunmuşlardır.

M. Venizelosun ihtisasları

M. Venizelos İsmet Paşanın hareketinden sonra matbuat mümessillerine yeniden beyanatta bulunarak ezcümle demiştir ki:

"— Muhakkak ki, Yunan milletinin her yerde ve her vesilede Türk ricaline gösterdiği tezahürat basit bir nezaketin değil, fakat Türk — Yunan mukarenetinin mana ve mahiyetini ne kadar derin bir surette anladığını ispat eden hakiki bir dostluğun eseridir. Son ziyaret gecen sene içinde katedilmiş olan mühim yolun tesbitine, ve tam, samimî bir yakınlık havasının ihdasına fırsat vermiştir. Bu sayede iki memleket kendilerini alâkadar eden bütün meseleleri müştereken halledeceklerdir.

Bu suretle iki memleket önünde açılacak imkânlar, hakikaten namahdut olacaktır. İktısadî, malî menfaatleri bu dostluk sayesinde mütezayit bir kuvvetle ve muvaffakıyet ümitleri artmış olarak himaye ve müdafaa edilecektir.„

Yunan harp malüllerinin İsmet Pş.ya mektupları

Geçen sene, Türk — Yunan muahedeleri imzalandığı tarihte Yunan harp malûlleri cemiyeti Türk Başvekiline bir mektupla müracaat etmişti. Bu malûller harpte yüzde yüz malûl olanlardan olmak itibarile mektupları, iki milletin fikirlerinde-

Başvekilimizle birlikte Atinaya giden matbuat erkânı ile sanatkârlarımız Yunan gazetecilerile birlikte

ki değişikliği pek bariz göstermektedir.

Bu mektup 28 haziran 1930 tarihlidir. Mektup iki milletin yanyana asırlarca sulh halinde yaşadıklarını ve tekrar bu sulha kavuşmak istediklerini söylemekte ve demektedir ki:

"Hadisatın orta Asyaya ve diğer taraflara sürüklediği kimseler hep bu fikritaşımaktadır. Bu insanlar, ayni hisleri, iki milletin arasındaki muallâk meselelerin halli ve muahedelerin imzaları münasebetile M. Venizelosa yazmış olduğunuz mektupta bildirdiğiniz veçhile herkesten daha çok zatı âlinizin de taşımakta olduğunuzu görmekle çok mes'utturlar.

İki milletin tarihinde bir terakki, inkişaf ve dostluk merhaleleri teşkil

[Alt tarafı 2 inci sayıfada]

Millet meclisinde

Fasılalı çalışma cereyanı kuvvetleniyor

Meclisin ikinci reisi Hasan Beyin sözleri

Büyük Millet Meclisi çalışma zamanlarında bu seneden başlamak üzere bazı değişiklikler yapılacağını ve şimdiye kadar 1 teşrinisaniden itibaren yeni bütçeyi çıkarıncıya kadar fasılasız surette içtimalar yapan Meclisin bundan sonra fasılalı içtimalar yapması ihtimali bulunduğunu evelce yazmıştık.

Büyük Millet Meclisi ikinci reisi Trabzon meb'usu Hasan bey bu mesele hakkında dün bir muharririmize demiştir ki:

— Böyle bir fikir ve cereyan vardır. Meclisin üç ay çalışıp üç ay tatil yaparak bu şekilde bir münavebe ile çalışması için mevcut bu cereyan ancak Meclis açıldıktan sonra tatbik mevkiine girebilir. Çünkü bu hususta meclisin karar vermesi lâzımdır.

Meclis açılınca bu meselenin mevzuu bahsolması çok muhtemeldir.

İktısat hayatımızda yep yeni bir bahis:

Kömür mü mazot mu?

Mazot kullanmak yüzünden memleket milyonlar kaybediyor!

Kömür mü kollanalım, mazot mu? Mühim bir kömür memleketi olan Türkiyede böyle bir sualin asla varit olmaması lâzım geliyorsa da, umuma ait işlerimizde memleketin iktısadî kifayetini tehdit ve âdeta onunla alay eden mübalâtsızlıklar görüyoruz ki, bu manasız suali belki faidesi olur kanaatile ortaya atmak icap etti.

Türkiyenin her tarafında bugün bir (dizel) iptilâsıdır gidiyor. Şehirlerimizin elektriki dizelle temin ediliyor, gemilerimizn buhar makneleri çıkarılarak yerine dizel motörleri konuyor, fabrikalarımız dizelle işliyor, hulâsa temiz ve namuslu Türk kömürünün yapabileceği işlerin bir çoğu yabancı mazota havale ediliyor. Sebep? Olsa olsa, aşağıkı satırların isbat edeceği gibi, şuursuz bir (modernizm) iptilâ ve kuruntusundan başka bir şey değildir.

Memleketimizdeki dizel propagandacılarından büyük bir ekseriyet, Türk olmıyan bazirgânlardan ibarettir ki bunlara verilecek hesabımız ve memleketin iktısadiyatını alâkadar edecek hayatî bahisler üzerinde kendilerile münakaşaya vaktimiz ve mecburiyetimiz yoktur.

Dizele memleket menafii noktasından taraftar çıkan Türk vatandaşına karşı gösterilecek en samimî cemile de, (modernizm) i bizden çok farklı fakat doğruya daha yakın olarak kavramış ve tatbik etmiş olan İngilizlerin elân Londra sokaklarında benzin yerine taş kömürü yakan binlerce ve on binlerce kamyon idame etmelerinin sebebini araştırmayı tavsiye ve ayni zamanda aşağıdaki rakamlara dikkatlerini celbetmektir.

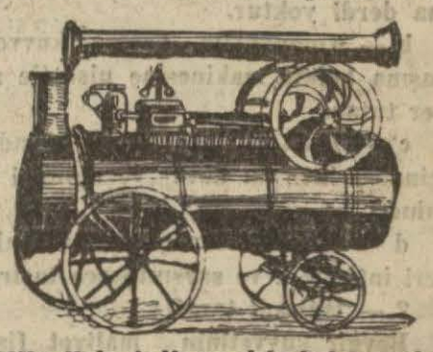

Kömürle işliyen bir lokomobil

Bir kere, dizelin muhassenatı ne-

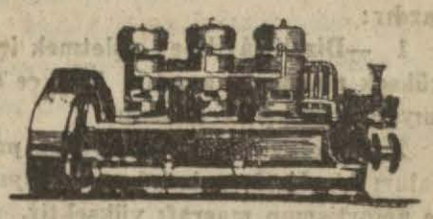

Mazotla işliyen bir Dizel motörü

dir ki Türkiyenin her tarafında bu kadar rağbet görüyor?.

Dizel motörü satın alan şahıs veya heyetler umumiyetle bu suale cevap vermekten âcizdirler. Bu satırların muharriri ayni suali bundan bir ay evvel elektrikle tenviri düşünülen bir kasabanın mühendisine sormuş ve dizelin son sistem ve asrî bir makine olması dolayısile kendilerine M.. şirketi tarafından tavsiye edildiği

[Lütfen sayıfayı çeviriniz]

Çin - Japon meselesi

On Japon tayyaresi bir istasyonu bombardıman etti

Bir çok ölen ve yaralanan var

Havas ajansının Pekinden aldığı son haberlere göre on Japon tayyaresi Pekin — Mukden demir yolu boyunda bulunan ve Mançuri hükûmeti tarafından muvakkat bir surette merkez ittihaz edimiş bulunan Kutcheou istasyonunu bombardıman etmiştir. Çok zarar vardır. Bir çok kimseler ölmüştür.

Tokyodan gelen haberlerde Mançurideki Japon kuvvetleri kumandanının Chinchaou şehrine taarruz etmeğe karar verdiğinden bahsetmektedir.

Japon kumandanı bu harekete sebep olarak Chang Lu Liang hükûmetinin bu şehirde yerleşmiş olmasının sulh ve sükûnu bozmakta olduğunu göstermektedir.

Vaziyete hâkim bulunanlar mu haber teeyyüt edecek olursa kabinenin derhal istifasına intizar edilebileceğini söylemektedir. Çünkü böyle bir taarruz Japon kumandanlığının hükûmetten istizan etmeksizin harekette bulunduğu ve vaziyetteki vehameti arttırdığı manasını tazammun eder.

Şiddetli bir protesto

Tokyo, 8 (A.A — Japon kabinesi Nankin hükûmetine yarın şiddetli bir protesto notası verecektir. Japonya bu notasında Nankin hükûmetini Japonlar aleyhinde mürettep bir usul dairesinde takip edilen hareketi durdurmak için yapılan müracaatı is'af hususunda ihmal gösterdiğinden dolayı muahaze etmekte ve Çini vaziyetteki vahameti arttırmaktan çekinmek için Cenevrede girişmiş olduğu taahhütleri yerine getirmemekle ittiham eylemektedir.

Japonyanın Mongolistandaki tahrikâtı

Pekin, 8 (A.A.) — Tchang — Su — Liyangın göndermiş olduğu telgrafnameler, Japonları Mongolistanın istiklâlini temin etmek üzere memlekette tahrikâtta bulunmakla itham eylemektedir. Mareşal, mühimmat yüklü olan ve Japon askerleri tarafından muhazafa edilen 5 trenin 2 teşrinievelde Mongolistan hududuna vasıl olduğunu bildirmektedir.

Çin şimendiferleri boyuna diğer bir takım mühimmat kafilelerinin daha gelmiş olduğu rivayetler arasındadır.

Çin-Japon ihtilâfı ve Amerika

Vaşington, 8 (A.A.) — Hükûmet, Çin — Japon ihtilâfını mahallinde tetkik ve rapor vermek üzere bir komisyon tayin etmiştir.

Garip Iskandinavyalı!

Greta Garbo çalışırken stüdyoya kimse giremez

Greta Garbo, çalışırken, stüdyoya kendi kumpanyasının adamları bile giremez. Daha geçenlerde, tanınmış bir kaç müsafirini, dışarda birakamıyacağını söylüyen rejisörüne: Pek âlâ.. demişti. Gelsinler. Fakat onlar girer, ben çıkarım!„

Otomobili, stüdyo kopılarından girerken bu muammalı yüzü bir lâhzecik olsun görebilmek için bunun iki yanında bekliyen yıldızlar vardır.

Tefrikamızı, bu garip iskandinavyalının çok yakın bir dostu ve mümtaz bir maharrir olan Riila.P. Palmbrog yazıyor. yakında başlıyacak!

Kömür mü mazot mu?

[Üst tarafı 1 inci sayıfada

cevabını almıştı.

M.... şirketi, Es şirketi, ix şirketi gibi dizel komisyoncularına sorarsanız bu muhassenat (lâyuat ve lâyuhsa) dır. Bu meyanda hiç şüphesiz Türkiyeden dişarıya her sene bir çok mazot parası çıkıp gitmesi keyfiyeti de vardır ki bunu ancak biribirlerinin kulağına fısıldıyabilirler. Biz Türk fen adamları ise, mesele böyle mutlak ve âfakî bir şekilde münakaşa edilemiyeceğinden dolayı, (Dizelin muhassenatı) yerine ancak (Dizelin Türkiye şeraitine göre muhassenatı) ndan bahsedebiliriz:

1 — Teknik tarafı:

A — Çalışması kolaydır, islim tutma derdi yoktur.

b — Kompakttır, beygir kuvveti başına buhar makinesine nisbetle az yer tutar.

c — Yanacak maddenin silindir içindeki ihtirakı kat'i ve neticesi emindir.

d — Çok temevvüç eden hamuleleri intizamla ve sarsıntısızca taşır.

2 — İktısadî tarafı:

Beygir kuvvetinin maliyet fiatı Türkiyede kömürle işliyen makinelerinkine nisbetle ucuzdur.

Buna mukabil dizelin Türkiye şeraitine göre arzettiği mahzurlar şunlardır:

1 —Dizeli lâyıkile işletmek için yüksek maaşlı ve anadili Türkçe olmıyan ustabaşılar lâzımdır.

2 — Kolaylıkla kırılan yedek parçaları bir hayli pahalıdır. Dolayısile amortisman masrafı yüksektir.

3 — En mühim mahzur, bu kömür memleketinin kömür siyasetine karşı fena bir suikastçı vaziyetinde olmasıdır.

Sonuncuyu etrafile anlatmak için Elektrik mühendisi Hasan Halet beyin henüz intişar etmemiş olan tetkiklerinden iktibaslarda bulunacağım. Sahih ve günlük olarak elde ancak bu vesikalar vardır.

İstanbul hariç, bugün Türkiyede elektrik kudreti şu şekillerde istihsal edilmektedir:

		B. K.	B. K.	%
1 —	Buhar:			
	Türbin	7200		
	Lokomobil	772	7972	26.6
2 —	Gazojen motör:		435	1.4
3 —	Su kuvveti		6304	21.1
4 —	Dizel motörü		15245	50.9
		Yekûn	29965	100.0

Demek oluyor ki, İstanbul hariç, Türkiyenin elektrik kudretinden yarıdan fazlası mazotun lütfile temin ediliyor, ve memlekete herhangi bir sebeple mazot giremez oluverdiği gün Türkiyenin yarısı derhal karanlıkta kalacaktır. Yalnız karanlıkta kalmak değil, mazota bel bağlamış olan sanayi de felce uğrıyacaktır.

Bundan başka bir de, mazot dumanı halinde Türkiye ufuklarında yükselerek hudutlarımızı aşan paranın miktarını anlıyalım.

Türkiyede mecmu elektrik takati 500 beygirden fazla olan 6 şehir vardır ki bunların mecmu beygir kuvveti 11,540 tır. Bu satırların muharririnin mesleki tecrübesine nazaran, 500 beygirlik elektriki olan bir Türk şehri, sanayii az çok inkişaf etmiş, gece hayatı nisbeten canlı, hulâsa umumi ve vasati bir hamule faktörü olarak yüzde 65 e ik kazanmış bir yer demektir. Mütebaki küçük şehirlerin ise makinelerini günde on saat çalıştırdıklarını farzedelim. senelik umumi enerji yekûnu şu olur:

Senede beygir saat

Yüzde 65×11540×24×365= 65,708,760
(15254 = 11540)×10×365 —13,556,100

Yekûn yuvarlak hesap: 80,000,000 B.S.

Dizel komisyoncularının vesikalarile ispata yeltendikleri iddiaları bertaraf, bugün Türkiye şeraiti altında en fennî bir surette işliyen dizel motörü beygir saat başına vasati 320 gram mazot yakar. Bir çok şehirlerde bu miktarın 550 ye çıktığını da bir yana bırakarak bu 230 gramı esas alalım. Demek ki Türkiyenin dizel — elektrik fabrikaları için senede en azdan 25600 ton mazot lâzımdır. Ahpaplarımızdan hatır için tonunu vasati 80 liraya tedarik ettiğimiz mazota böylece senede 2,048,000 lira veriyoruz demek olur.

Eğer bu tesisatta, memlekette çıkan ve şimdi dizellerin iş gördüğü her şehirde tonu vasatî olarak 12 liraya alınabilecek olan yerli kömürümüzü yakacak buhar makineleri kullanılmış olsaydı, netice şu olurdu.

Randmanı esaslı buhar tesisatının kine nazaran çok aşağı olan ufak bir lokomobil, kilogramı 6000— 7000 kaloriye malik yerli kömüründen beygir saat başına vasatî 1.8 kilogram yakar diyelim. 80.000.000 beygir saat için senede 144,000 ton kömür lâzımdır ki tonu 12 liradan topu topu 1,728,000 lira eder.

Yani kömürle çalışıldığı takdirde beher beygir saat yahut kilovat saat dizelden yüzde 15.6 daha ucuza mal olur.

Bundan başka asıl mühim nokta, iki milyon liramızın her sene rahat rahat memleket içinde kalmasıdır. Senede iki milyon lira yüzde beş faizle on senede yirmi beş milyona yakın bir para tutar ki çok zengin bir milet olmıyan bizler için hiç te küçük görülmiyecek bir yekûndur.

Bütün bu hakikatlere rağmen, Türkiyenin elektrik kudretinin yüzde ellisini dizelle temin edebilmesindeki sebep, şunlardan hiç biri değildir:

1 — Kâfi kömürümüz mü yok? Var, hem de pek bol. Son resmi istatistiklere göre senevî istihsalimiz bir milyondan fazladır.

2 — Her sene memleketten dışarıya iki milyon lirayı basiretsizlikten dolayı atmıya iktidarımız ve mezuniyetimiz var mı? Buna cevap vermeğe bile değmez.

3 — Dizelin çevirdiği dinamo, buhar makinesinin çevirdiği dinamodan daha iyi cins (!) elektrik kudreti mi verir? Hayır.

4 — Büyük iktısadi mahzurlarına rağmen teknik muhassenatının dizelin tercihine sebep olabilmesi Türkiye şeraiti için mevzuu bahsolabilir mi? Asla.

Bu suallerin cevapları hep menfi çıkınca, akla gelen ilk ihtimal, belediyelerimizin saf ve teknik görgüsü olmıyan ellerde bulunduğu ve kendilerinde dizel kullanmanın teknikte asriliğe delâlet edeceği zihabı var idiği oluyor. Şehirlerimizden bir çoğunun elektrikini işleten imtiyazlı yabancı şirketler, kendi mallarını satmaktan başka gayeleri olmıyan ticarî teşekküllerdir ki bunlar dizel Türkiye için faideli veya muzır imiş asla düşünmezler.

Düşünmedikleri gibi belediyelere buhar kuvvetini teemmüle vakit bile bırakmadan kendi fikirlerini telkin ederler. Telkin edince de dizel motörü ısmarlanır ve yerine konur. Memleketini sevip düşünen bir Türk çıkıp da (Yahu, ne yapıyorsunuz?) demedikçe, yahut da başımızdaki büyüklerimizden biri: (Artık yeter dizel, biraz da kömür kullanalım!) diye işin bilfiil önüne geçmedikçe bu hal devam eder.

Memleketin menfaati ise devam etmemesini âmirdir.

Mühendis H. Kenan
Ruhsatname No. 149

Başvekilimiz bu sabah Tiryesteden Peşteye hareket ediyor

[Üst tarafı 1 inci sayıfada]

eden bu mes'ut hadise, emin olmanızı rica ederez ki, asker sıfatile bulunduğunuz zaman olduğu gibi sivil hayata döndükten sonra da Türk milleti lehine sarfettiğiniz mesaiyi ve şahsiyetinizi yakından takip ettiğimiz sizin eserinizdir.„

İsmet Paşa şöyle cevap vermişti:

"Uzun bir an'ane, iki milleti hiç bir şeyi tamamen silemediği dostluk ve samimiyet bağlarile bağlıyordu. Bugün, dünya şeraiti iki milleti biribirine daha yakınlaştırıyor. Yeni imzalanan muahede, bu an'anenin yeniden ihyasına ve sizin gibi cemiyetlerin mesaileri de, bu bağların kuvvetleneceğine işaret etmektedir.

Hakkımda ve iki milletin mukareneti münasebetile sözlemiş olduğunuz sözlere teşekkür ederim. Eğer bu mukarenette M. Venizelosun yüksek mesaisi ve müdebbir zekâsı olmasaydı o kadar çabuk ve kolayca meydana gelmezdi.„

Ses ve musiki san'atkârlarımızın Atinadaki muvaffakıyetleri

Ses kraliçesi Hudadat Şakir hanımla tanburî Refik ve arkadaşları tarafından Atinada verilen konser büyük bir muvaffakıyet kazanmıştır. Nazırlar ve musiki san'atkârları musikişinaslarımızı bilhassa Hudadat hanımı takdir ve tebrik etmişler ve konserin tekrarını istemişlerdir. Artistler yakında Atina ve Pirede birer konser daha vereceklerdir.

Dahilî Ve Haricî

Son Telgraf Haberleri

Bir ayda

154 Amerikan bankası iflâs etti

Vaşington, 8 (A.A.) — Ticaret nezaretinin basmış oldukları ihzaî cetveller ağustos ayı zarfında yüz elli dört bankanın iflâs etmiş olduğunu göstermektedir.

Bunların açıkları mecmuu 289 milyon dolara baliğ olmaktadır. Bu iflâslar halkın malî müesseselere karşı emniyetlerinin azalmasına sebep olmuş ve bir milyar iki yüz elli milyon doların tevdi edilmiyerek halk tarafından muhafazasını intaç eylemiştir.

Belâgat şampiyonları Amerika yolunu tuttular !

Paris, 8 (A.A.) — Lise talebesinden 17yaşındaki Fransız Caurtado, beynelmilel belâgat müsabakasına iştirak etmek üzere bugün Amerikaya hareket edecektir. Bu müsabakada 15 şampiyon milletlerini temsil eyliyecektir.

Hatipler, ana lisanlarile söyliyeceklerdir. Ayni vapura İngiliz, İtalyan, Felemenk ve Alman şampiyonları da binmişlerdir.

Bu küçük mikyasta hakikî bir cemiyeti akvamdır. M. Herver, namzetleri kabul edecektir. M. Dumer, kazanan namzete, muhteşem bir Sevres vazosu verecektir.

Amele fırkasının meb'us namzetleri

Londra, 8 (A.A. — Amele fırkası gelecek intihabat için beş yüzden biraz fazla namzet göstereceğini, bunlardan dört yüz sekseninin şimdiden seçilmiş olduğunu bildirmiştir.

Alman limanlarında komünistlerin grev teşebbüsleri

Berlin, 8 (A.A. — Komünistlerin Alman limanlarında yapmak istedikleri grev teşebbüsleri akim kalmıştır. Grev hareketini tevsi için dündenberi greve iştirak etmiş olan Sovyet gemileri mürettebatı tekrar işe başlamışlardır.

Cenubî Amerikada altın mikyası

Vaşington, 8 (A. A.) — Amerika ittihadı dördüncü ticaret konferansının içtimaında, altın mikaysını kullanmıyan cenubî Amerika memleketleri tarafından bu mikyasın kabulünü tavsiye eden bir teklif tasvip edilmiştir.

İngilterede komünistlerin bir nümayişi

Roterdam, 8 (A.A.) — 2000 işsiz komünist tarafından bir nümayiş yapılmıştır. Nümayişçiler bir müddet mukavemetten sonra dağılmışlardır. Yaralı vardır. Bazı nümayişçiler tevkif olunmuştur.

Yuvarlak masa konferansında

Londra, 8 (A.A.) — Hindistan meselesile meşgul olan yuvarlak masa konferansı müslümanların, mecusilerin ve diğer cemaatler halkının biribirine zıt taleplerini telife uğraşan başlıca komitenin mesaisini bilâ müddet tehir etmesi üzerine ehemmiyetli bir tevakkuf ve atalete uğramıştır. Gandi, bir itilâfa vâsıl olmak için geçen hafta sarfettiği bütün emeklerin tamamile neticesiz kalmış olduğunu mahzun mahzun itiraf etmiştir.

M. Mak Donald konferansı bir itilâfa erdirecek yolu yapmaktan vazgeçmelerini bütün murahhaslardan istemiştir. M. Mak Donld konferans neticesiz kaldığı takdirde İngiliz hükûmetinin harekete geçeceğini de sözlerine ilâve etmiştir.

ingiliz filosu talime çıkıyor

Londra, 8 (A.A.) — ingiltere-atlantik fllosunun bir kısmı geçenlerde bahriyelilerin maaşlarında tenzilât yapılması üzerine çıkan galeyan neticesinde geri bırakılan sonbahar talimlerine başlamak üzere bu sabah Portsmouthtan hareket etmiştir.

Masonluk

Operator Kemal B. Mahmut Esat Beye cevap veriyor

Dünkü sayımızda, sabık Adliye vekili Mahmut Esat beyin İzmirde neşrettiği bir yazı ile masonluğa hücum ettiğini yazmıştık. Türkiye maşrıkı aazmı operatör M. Kemal bey bu neşriyat hakkında şu sözleri söylemiştir:

"— Mahmut Esat bey zaten masonluk düşmanıdır. Onun sözlerinin hiç bir kıymeti yoktur. Masonluk milliyetçi, halkçı bir şekildir. Türk milletinin onu kökünden imha etmesi lâzım geldiği hakkındaki noktai nazarına cevaben şunu beyan edeyim ki Türk milleti masonluğu kaldırmaz. Bilâkis yükseltir. Çünkü onlar Türk milletinin yükselmesinden başka bir gaye beslemezler.

Masonluk insanî bir gaye ile yürürken onun kaldırılmasını düşünmek abestir.

Mahmut Esat beyi biz pek iyi biliriz. Onun sözlerinin milliyetçi, halkçı Türkün yükselmesini düşünen insanî gayelerle hareket eden masonluk camiası üzerinde zerre kadar tesiri olamaz.„

Pamuk çekirdeğinden ekmek yapılıyor

Bir Alman, pamuk çekirdeği ile unu karıştırarak yeni ve lezzetli bir ekmek yapmıştır.

Pamuk çekirdeğinden şimdiye kadar yağ çıkarılır, posası hayvanlara yem olur ve senayide fongaraf pilakları mürekkepli kalem imalinde kullanılırdı. Tahakkuk ederse bu faidelere daha mühim olarak ekmek ilâve ediliyor, demektir.

Suriye Fransa ile 30 senelik bir muahede yapmak istiyor

Mersinde çıkan Halk gazetesinin yazdığına göre, Suriyede bazı tebeddüller beklenilmektedir. Bu habere göre intihabattan evel Fransa tarafından hazırlanan muahede metni ilân edilecek ve bu intihaba esas olacaktır. Affı umumi ilân edilecektir. Mösyö Ponsonun avdetinden sonra yeni intihabat yapılacaktır.

Yeni mecliste Fransa ile Suriye arasındaki muahede müzakere edilecektir.

Suriyede şekli hükûmet tayin ve ilân olunacaktır. Kanunu esasiye muvafık ilk hükûmet tesis edilecektir. İki tarafın imza ve tasdikinden sonra Suriye — Fransa muahedesinin ahkâmı tenfiz olunacaktır.

Muahedenin esasları şunlardır:

Fransanın hukuku ve taahhüdatı, vezaif ve icabatı, akalliyetler hukuku, Suriyenin vahdeti. affı umumî ilânı hakkı Suriyenin muahede hakkına ve mümessil göndermesine, ordu teşkiline, idarei örfiye ilânına salâhiyeti, ecnebi müdürlerile ve bunların salâhiyetleri, iktısadî ve malî menâbi ve bunların murakabesi, ve sairedir. Muahedenin müddeti 30 sene olacaktır.

Cihan

Vaziyetinin düzeltilmesi için konuşmalar

Paris, 8 (A.A.) — Lort Readingin Fransız nazırları ile mükâlemeleri bittikten sonra M. Laval gazetelere şu tebliği göndermiştir:

Bu saabh yapılan içtima cihan vaziyeti ve bu vaziyetin düzeltilmesi için en münasip tedbirler hakkında tam ve açık bir fikir teatisine hasredilmiştir. M. Laval ile M. Briyan Berlin seyahatleri hakkında Lort Readinge izahat vermişlerdir. Ayni zamanda M. Lavalin Amerikaya yapacağı seyahat de mevzuu bahsedilmiş, bu şeraitin bugünkü şerait dahilinde haiz olduğu ehemmiyet tamamile takdir edilmiştir. İki memleket nazırları Fransız ve İngiliz hükûmetlerinin aralarındaki teması gayet sıkı bir surette muhafaza etmeleri hususunda ayni fikirde bulunmuşlar, İngiltere ile Fransa arasında teyemünen mevcut olan dostane mesai iştirakine cihan vaziyetinin eski haline dönmesi ve sulhün bakası lehine olarak devam edilmesi lüzumunu tasdik eylemişlerdir.„

Teniste

3 puvan aldık

Atina, 9 (A.A) — Atinadaki Balkan sporları tenis umumî neticeleri şunlardır:

Romanya 25 puvan, Yugoslavya 24 puvan, Yunanistan 18 puvan, Bulgaristan 4 puvan, Türkiye 3 puvan olarak tesbit edilmiştir.

Dün geceki yangın

Dün gece saat 12 ye doğru Kanlıcada Yeni mahallede polis ibrahim Ef. nin evinden bir yangın çıkmış ve geç vakit söndürülmüştür.

Osmanlı borçları meselesi

Paris 9(A.A.)— Osmanlı borçları meclisi, Türk hükûmetinin son mektubuna cevap vererek vadesi 20-11-2931 de gelecek olan tediyatın temini ve dövize tahvil edilecek miktarın tecdidi için bilhassa ısrar eylemiştir.

Kont Bethlene ameliyat yapıldı

Budapeşte, 9 (A.A.)— Sabık başvekil Kont Bethlene ameliyat yapılmıştır. Ameliyat muvaffakıyetle neticelenmiştir.

Romanya hariciye nazırı Belgratta

Belgrat, 8 (A.A.)— Romanya hariciye Nazırı Ghika saat 10 da Belgrada vâsıl olmuştur.

M. Brüning için müşküller başladı

Berlin, 8 (A.A.) — Birinci Brüning kabinesinde parlâmento grupunun ekseriyetini teşkil eden halkçı fırkası grupu M. Brüningin teşkil edeceği yeni kabine aleyhinde alenen vaziyet almıştır.

M. Brüning fırkalarla hiç bir münasebeti bulunmıyan bir kabine teşkil etmek için kendisine reisicümhur tarafından tevdi edilmiş olan vazifeyi ifaya devam edecektir.

Sosyalistlerin naşiri efkârı olan Vorvaerts gazetesi M. Brüninge karşı yapılmış olan taarruzların nasyonalist muhalefet rüesasile Vestifalya ve Reniağir sanayii mahafili tarafından müştereken yapılmış olduğunu iddia etmektedir.

istikbal sıgasının hududu?

Darülfünun emini, kanun çıktıktan 50 gün sonra, darülfününu tekâmül ettirmek için bir proje yapacaklarını söylemişti

Tam 24 gün geçti

Hâlâ bir ses, bir hareket yok! acaba buistikbal sigasının hududu nerede ?

GÜNÜN İŞARETLERİ

Liberal bir netice

Londradan gelen bir telgraf, amele kongresinin bir kararından bahsediyor. Bu karar şudur: Evlerin ve arazinin millileştirilmesi .

Muhafazakâr bir kabuk içinde için için değişen İngilteredeki amele fırkasının bu kararını bir çok şekillerde izah etmek, çok amiyane bir eda ile bunu dışardan gelen bir fikrin ifadesi demek mümkündür. Fakat Londrada verilen bu kararı izah için İngilterenin, hariçten geldiği zannolunan propagandalarla harekete geçtiğini farzetmemelidir.

İngilterede boyu üç kilometreyi bulan bir işsizler kafilesi sokaklarda dolaşırken, bunun hakikî sebebini aramak lâzımdır. Bugünkü İngiltere 17 inci asırdaki İngiltere değildir. 18 inci asırdaki İngiltere değildir. 19 uncu asırdaki İngiltere değildir.

18 inci asrın liberalizmi buhar ve elektrik süratile inkişaf ederek kendi prensiplerinin üstüne abandı ve bir kedi gibi yavrularını yedi.

Büyük merkezleşme hareketi İngiltere arazisini yirmi otuz adamın eline verecek bir vaziyete soktu. Bina meselesi de ayni seyri takip etti. İngiltere arazisi sayıları yüzü bulmıyan lortlara aittir. Binalar büyük sermayedarların elindedir. Binaenaleyh İngilterede liberalizmin seyri bu neticeyi vücude getirdi.

Haddinden fazla şişen bir balonun patlamasını tabii görmelidir.

SadriEtem

Ermeniler komitecileri nefretle karşılayorlar

Sui kastçılar hakkında tahkikat henüz bitmemiştir. Şehrimizde çıkan ermenice Ver Çin gazetesi bu meseleden bahsederken şu satırları yazmaktadır:

Komitecilere karşı infialimizi bütün şiddet ve kuvvetile göstermek için tahkikat neticesini bekliyoruz. Şimdiki halde bu iş hakkında Türkçe refiklerimizin verdiği havadisleri bildirmekle iktifa ediyoruz.

Bz, ermeni milleti arasında böyle bir sui kastte bulunabilecek bir tek şahsın bulunabileceğine ihtimal vermiyoruz.

Ermenilerin bu gibi kanlı düşünceleri hakkında ne fikirde olduklarına gelince, Türk vatandaşlar kadar ermenilerin de böyle sui kastları şiddet ve nefretle karşıladıklarını söylemiye lüzum bile görmeyiz.

Parlamentolar konferansına giden meb'uslarımız geliyor

Bükreşte toplanan beynelmilel parlâmentolar konferansına hükûmetimiz namına müşavir sıfatile iştirak eden Denizli meb'usu Necip Ali ve Kocaeli mebusu Reşit Saffet beyler pa'zar günü şehrimize döneceklerdir.

Günün Haberleri

Mısır konsolosluğunda kabul resmi

Mısır kralı hazretlerinin cülûs günü münasebetile dün Mısır konsolosluğunda bir kabul resmi yapılmış, geceleyin de Yeniköydeki Mısır sefaretinde bir balo verilmiştir.

Poliste

17 yerinden bıçakla vurdu

Evvelki akşam Maçkada müessif bir cerh vak'ası olmuştur.

Maçkada eczacı Feyzi beyin eczahanesine geç vakit eski kayinbiraderi Neş'et gelmiş ve eski eniştasini on yedi yerinden ağır surette bıçaklamıştır.

Feyzi bey hastaneye kaldırılmış, Neşet yakalanmıştır. Vakanın sebebi anlaşılamamıştır. Zabıta tahkikat yapmaktadır.

İki yaralama vak'asî daha

Sabıkalılardan yüzü kesik Kâmil ile arkadaşı Recep evvelki akşam kavga etmişler, Kâmil bıçakla Recebi dokuz yerinden tehlikeli surette yaralamıştır. Yaralı hastaneye yatırılmış Kâmil de tutulmuştur.

§ Evvelki gece saat 23 te Maltepede oturan Mustafa oğlu Halit efendi refiki Bedri ile beraber Kasımpaşada Zincirlikuyu caddesinden geçerlerken çakıcı Faik ve arkadaşı Niyazi önlerine çıkarak Halidi bıçakla karnından hafif surette yaralamışlardır. Bu esnada Halit yoluna devam etmiş, fakat biraz ilerde beklemekte olan çakıcı Faik tekrar Halidi sol böğründen yaralıyarak firar etmiştir. Mecruh Zükûr hastanesine yatırılarak taharriyat ve tahkikata başlanmıştır.

Çekicin yaptığı iş

Beyoğlunda Emin camii apartımanında Dikran ve arkadaşı Arşak kavga etmişler, Dikran çekiçle Arşağı başından ağır surette yaralamıştır.

Otomobil çarptı

Galatada Mahmudiye caddesinde "147„ numarada mukim araba sürücüsü Süleyman oğlu Hasana dün saat 19,30 raddelerinde "180„ numaralı hususî bir otomobil çarparak sol kolundan yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Şoför kaçmıştır.

Bir yankesici tutuldu

Evvelki gece saat 23 te Galatada Şehsuvar mahallesinde 55 numaralı hanede oturan Mina oğlu Lüidanın Petrograt pastahanesi önünden geçerken pantolonunun cebinde bulunan altın saatini çalmıya teşebbüs eden Ali Bektaş polis tarafından yakalanmıştır.

Vezirköprü yol ve maarif faaliyeti

Vezirköprü kaymakamı Hamit bey, birkaç gündenberi mezuniyetle şehrimizde bulunmaktadır. Son aylar da muhtelif faaliyetleri ile temayüz eden ve takdir edilen kazalarımızdan birisi de Vezirköprüdür. Bu itibarla burada bulunmasından istifade ederek Hamit beyle görüşerek kazanın ihtiyaçları ve faaliyeti hakkında malûmat rica ettik. Öğrendiğimize göre yol faaliyetine büyük ehemmiyet vererek işe başlıyan kaza bu faaliyetin iyi semerelerini almıya başlamıştır. Bu yüzden kazanın ticaretinde de mahsus bir inkişaf vardır. Yumurta, buğday ticareti çok iyidir. Maarif işleri tabii şekilde inkişaf etmektedir. Kaza civardaki köylere karakollarla telefonla bağlanmıştır. Asayiş bilhassa çok iyidir. Birkaç zamandır Çorum ve Amasya taraflarında asayişi ihlâle cüret eden Kara Mustafa çetesi geçenlerde Vezirköprü mıntakasına geçmek istemiş ve derhal alınan tedbirler neticesinde şerirlerin hepsi bir köşede kıstırılarak imha edilmiştir.

Vezirköprü kaymakamı kıymetli gençlerimizden Hamit B.

Halktaki çalışma ve okuma kabiliyetide çok yüksektir. Bu itibarla kazada birkaç mektep daha tesisine ihtiyaç vardır.

Gelenler, gidenler

Büyük Millet Meclisi Reisi vekillerinden Bursa meb'usu Refet bey dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Refet bey bir iki güne kadar intihap dairesine giderek tetkikat yapacaktır.

Gazi Ayıntap meb'usu Kılıç Ali bey dün ekspresle Avrupaya gitmiştir.

Balkan birliği büroları Yıldızda

Darülfünun edebiyat fakültesinde bulunan Balkan birliği büroları bugün Yıldız sarayına taşınacaktır. Büro bundan sonra orada çalışacaktır.

Balkan konferansına iştirak edecek murahhaslar 18 teşrinievelde şehrimize gelmiş bulunacaklardır. Ayın on dokuzunda ihzarî bir içtima yapılacak ve ayın yirmisinde konferansın birinci celsesi İsmet Paşa Hazretlerinin nutuklarile açılacaktır.

Tayyare piyankosu yarın çekiliyor

Üçüncü keşide tayyare piyankosu yarın Darülfünun konferans salonunda çekilecektir.

Bu keşidede en büyük ikramiye 100,000 liradır.

Bonoların borsaya kabulü için bir kanun lâzımdır

Gayrimübadillere istihkaklarına mukabil verilmekte olan bonoların yüzde yüz kıymetini muhafaza etmesi için borsaya kabul edilmesi ve faiz verilmemesi hakkında Gayrimübadiller cemiyetinin yaptığı müracaata henüz cevap gelmemiştir. Maamafih Bonoların Borsaya kabul edilebilmesi için bu kanuna lüzum görülmektedir.

Suriyede para meselesi

Süriyeden alınan haberlere göre ingiliz lirasının sukutu ve bir türlü istikrar temin edilememesi üzerine Surye halkı ve tüccarları ingiliz lirasile iş yapmayı terketmişler, eski Osmanlı altın lirasını esas tutarak alış verişi onunla yapmağa başlamışlardır.

Çocuk mahkemeleri

Adliye vekâletinin, çocukların mahkemesile meşgul olmak üzere ayrı bir mahkeme teşkilâtı vücuda getirmeğe karar verdiği ve bu hususta tetkikata başlandığı yazılmaktadır. Bu tetkikat neticesinde hazırlanacak olan kanun lâyihasının Millet meclisinin önümüzdeki içtima devresine yetiştirilmesine çalışılacaktır.

Kısa Haberler

Sefirler arasında — Amerika sefiri Mr. Grow ve Amerika atoea Kommersiyali dün ingiliz sefiri Sör Corç Klarkı sefarethanede ziyaret etmişlerdir.

Limanda sis — Dün sabah şehir ve limanı kalı bir sis kaplamış ve saat ona doğru açılmıştır. Sis yüzünden Şirket, Haliç ve Seyrisefain vapurları saatlerce işliyememiş ve seferler intizamını kaybetmiştir. Fakat ne limanda ve ne de şehirde sis yüzünden bir kaza olmamıştır.

Şarklılar ve polis teşkilâtı

Mısır polis müdürü Russel Paşa Ankaraya gitti

Bir haftadanberi şehrimizde bulunan Mısır polis müdürü Jeneral Russel Paşa dün akşam Ankaraya gitmiştir.

Russel paşa Ankarada iki gün kalarak bazı ziyaretler yaptıktan sonra şehrimize dönecektir.

Mısır polis müdürü hareketinden evel İngiliz sefiri Sör Corç Klarkı ziyaret etmiştir.

Russel paşa dün bir muharririmize halkın polis teşkilâtına yardım etmesi ve kadın polisler hakkında şunları söylemiştir:

— Polisin halktan yardım ve müzaheret görmedikçe büyük bir iş göremiyeceği bugün kat'iyetle anlaşılmıştır.

Bu müzaheret bir zabıta vak'asına tesadüfen şahit olanların mücrimin yakalanmasını kolaylaştıracak bütün malûmatı süratle polislere bildirmeleri ile olur. Halbuki şarkta halkın büyük bir ekseriyeti (karakol) dan fevkalâde korkar. Ve polise yardım etmek değil, bilâkis şahitlik etmemek için çareler arar.

Bazı şark memleketlerinde halkın yarısı demek olan kadınlar bize yardım edemiyecek vaziyettedir. Alelâde bir şahitlik için bile olsa karakola giden bir hanıma halk adeta şerefini kaybetmiş nazarile bakar.

Bu noktadan kadın polis teşkilâtı garp memleketlerinden ziyade bilhassa ve daha ziyade şark memleketleri için lüzumlu ve faydalıdır.

Sadece fantezi bir fikir olan resmî üniformalı kadın polislerden bahsetmek istemiyorum. Fakat şehrin başlıca polis merkezlerinde daimî surette hazır bulunarak her hangi bir davet üzerine erkek polislere söylenilmesinden utanılan itirafatı dinliyen kadın polisler her halde erkek polislere çok kıymetli muavin olacaklardır.

Bir tecavüz vak'asında bir hanım bir erkeğe söyliyemiyeceği tafsilâtı bir kadına pek âlâ söyliyebilir.

Kadın polislerden evlerin aranmasında da çok istifade edilir.

Mısırda afyon gibi kullanılması yasak olan maddeleri satanlar evlerini arıyan polislere içeride zevcelerinin bulunduğunu söyliyerek bir odaya girmiye bırakmazlar.

Erkek polslerin cebren iş göremiyecekleri bu gibi vaziyetlerde kadın polisler çok büyük iş görürler.

Bu faydaları düşünerek İngiltereden iki kadın polis celbettirdim. Bu polisler ayni zamanda yerli hanımlardan polis yetiştirmektedirler.

Bir iki sene sonra teşkilâtımızda vazife gören kadın polisler çoğaltılacaktır.

Sesil Kolomp!

Yazan: Jacques La Guerche — **Nakleden: fa.**

— 16 —

Yanaklarından iri damlalar yuvarlanıyordu. Büyük bir gayret sarfederek kendine hâkim oldu. Piyer:

— Yalnız, dedi, buraya matmazel Kolomp ile matmazel Nantöy giriyorlar.. Her ikisine de eminim. Zaten görüyorsun, kilit zorlanmamış.. Hayır.. Herhalde dosyayı başka bir yere koymuşumdur. Başka türlü bunu izah edemiyorum.

— Peki amma nereye?

Tekrar lâboratuvarda aramağa başladılar. Odaya yayılan kokudan nefes almak kabil olamıyordu. Kapının açık olmasına rağmen, ihtiyarın nefesi daralıyordu.

— Baba, dinle, sen eve git ben de gelirim.

— Hayır, seninle ve ancak dosyayı bulduktan sonra gideceğim.

Her tarafı aradılar, hiç bir yerde dosya yoktu. M. Dütriyö:

— Piyer, dedi, doğru söyle.. Senden başka dosyanın orada olduğunu bilen var mı idi?

— Hayır..

— Hiç mi?

— Yalnız matmazel Sesil.. Söylemiştim ya.. Sen hasta iken nezaret etmesi için ona bildirmiştim ki..

İhtiyar şiddetle ayağa kalktı:

— Hırsız odur.

Diye bağırdı.

— Baba!..

— Hayır, odur diyorum. Her şey onun aleyhide.. Gözlerini mi bağladın yoksa?

— Baba, sakin ol.

M. Emil, oğlunu geride bırakarak kapıcının bulunduğu yere koşmuştu. Kapıcı onu bu halde görünce yerinden sıçradı, M. Emil:

— Durdur şu makineyi de dinle.

Kapıcı Davner gramofonu durdurdu:

— Derhal otomobile bin ve doğru matmazel Sesile git, evinden al buraya getir..

— Peki efendim.

— Haydi.. Haydi.. Hâlâ buradasın.. Çabuk.

Kapıcı kasketini giydi ve fırladı. Karısı, korka, korka sordu:

— Ne oldu efendim, bir şey mi var?

— Lâboratuvarda bir kaza.. Bir fıçı boşalmış.

Sesil, evde sofrayı kurmakla meşguldü. Babası gazetesini okuyor, genç kızı alâkadar edeceğini tahmin ettiği yerleri yüksek sesle okuyordu.

Kapı çalınır çalınmaz Sesil sıçradı. Babası:

— Kim acaba, dedi, postacı olmasın.

— Hayır, bu saatte..

Kendi kendine bir felâket hissediyordu, kalktı, açtı, kapıcıyı görünce:

— Ne var, dedi.

— M. Dütriyö gönderdi. Sizi istiyor.

— Bir şey mi olmuş?

— Bilmiyorum. Hemen sizi istiyor.

İçerden babası Sesile seslendi:

— Hiç olmazsa çorbanı iç te öyle..

Fakat kız, odasına gitmiş, giyinmeğe bile başlamıştı. Bir dakika sonra hazırlanmıştı. Kapıcı:

— Otomobil var matmazel, dedi.

Sesil babasına dönüp:

— Sen beni bekleme, dedi, yemeği ye.

— İstersen ben de geleyim yavrum.

— Lüzumu yok, ben kabil olunca hemen dönerim.

İndiler ve otomobile bindiler. Sesil kapıcıya:

— Beni M. Piyer mi arattı,

Diye sordu. Kapıcı:

— Hayır, dedi, M. Emil. Çok canı sıkılmış gibiydi. Maamafih yanında da M. Piyer vardı.

Fabrikaya gelince kapıcının karısı:

— Çabuk olunuz, dedi, sizi yazıhanede bekliyorlar.

Sesil koşa koşa çıktı. Karanlık koridorlardan ayak sesleri duyuluyordu. Kapıyı vurmasına ihtiyaç olmadan, içerden, geldiğini duyan Piyer kapıyı açtı ve:

— Nihayet gelebildiniz,

Dedi. Genç mühendisin hali büyük bir heyecan gösteriyordu. Aklından:

— Eğer kabahatli olsaydı, kaçardı...

Diye düşünüyordu. Sesile, bunun için tebessüm etti. Fakat yazıhanesinin arkasından M. Emil, genç kıza müthiş bakışlarla bakıyordu:

— Sizi, dedi, herhalde bilmeniz lâzım gelen bir mesele hakkında bize malûmat vermeniz için çağırttım.

Bu sözlerin söylendiği tarz, keskin, soğuk idi. İhtiyarın vaziyeti bir müttehimin karşısındaki hâkimin vaziyetine benziyordu. Sesil, korktu, titrek bir sesle:

— Efendim, dedi, mesele nedir?

Ve Piyere doğru baktı. Fakat ihtiyar cevap verdi:

— Sizin hizmetinize ait... Haydi bir kaza diyelim,.. oldu. Bundan siz mes'ulsunuz matmazel.

Sesil' bir elile yazıhaneye dayandı:

— Sizi dinliyorum efendim.

(Bitmedi)

Hatıralar Arasında

Türkün damarına basmağa gelmez

Bankada sekiz sene — Sıcak bir muhit, müfit bir mektep — Burada da bir tahavvül — Haşin bir müdür — Yapılamıyacak bir iş — Birikmiş bir necazın taşması — Kapanmış bir hadise — Gençliğin istikbal yolu.

— 68 —

Yazan : Halit Ziya

Bankada sekiz senelik bir ömür geçirdim, bu seneleri düşünürken esef değil bilâkis itminan duyarım. Sekiz sene muntazam bir iş âleminde, bütün teşkilât manzumesi faaliyet unsurlarının makul ve muttarit insicamından terekküp eden bir muhitte yaşamış olmakla amelî hayat için bir mektepten geçmiş oldum. Burada bana istifade temin eden müşahedelerden başka Konyanın en temiz türk kanından gelen kavaslardan başlıyarak müdüre kadar bütün memurin ve müstahdemini vazife zemininde birleştiren bir ahenk gördüm; fazla olarak yavaş yavaş teessüs eden incizaplarımın, merbutiyetlerimin mukabele görmesinden mütevellit bir sıcaklıkla burada işten yorulmaz, bilâkis başka işlerin yorgunluklarından dinlenirdim. Müdür Heintze - Haynçe bir alman idi ki ırkının müçtenip vakarını tab'ının cazip zarafetile mezcetmişti, İkinci müdür Lausoun - Losön - bir İngiliz kendisine medyun olan hürmet ve muhabbeti kendisinin de başkalarına karşı ayni hürmet ve muhabbete müracaat suretile kazanacağına mutekit olduğuna aramızda dolaşırken daima telâttufkâr tebessümü ile, teminat verirdi. Bunlardan başka büyüklerin arasında cemilekâr refikler, bana akran olan küçüklerin arasında da uzun senelerden sonra kendilerini mütehassisane düşündüğüm dostlar vardı. Bu kadar munis, bu kadar cazip olan bu muhitte de birdenbire öyle bir tahavvül olduk ki sanki bir kış günü şedit bir rüzgâr darbesile pencerenin camı kırıldı ve sıcak odayı buzlu bir hava istilâ etti.

Müfettiş sıfatile İstanbul merkezinden gelen Weber - Veber isminde bir Alman vazifesini öyle bir huşunetle ve belki şahsî maksatlarını temin edecek öyle bir muhalefetle ifa etti ki her iki müdür çekildiler, ve bu ikinci faraziye tahakkuk ederek bu titiz ve hırçın adam İzmire müdür olarak tayin edildi. O günden itibaren de zaten teftişatını yaparken hatırşikenliğine, dilâzarlığına şahit oldukları bu adamın idaresinde; ellerinden defterleri, kâğıtları çekerken parmaklarından akan ünfi haşinane hislerinden, bir sual irat ederken gözlerinde, sesinde okunan dürüşt manalardan ürperen bütün memurların dudaklarında hayattan nahoşnut bir ifade belirdi. En ziyade ben müteessirdim, daha doğrusu esasen öyle bir manevî izmihlâl ve buhran içinde idim ki isyan feveranlarıma mâni olan tapaların nihayet fırlamasına küçük bir hâdise sebep olabilirdi. Bu sebep beklenmiyen bir yerden doğdu:

Bankanın İzmir mahkemei ticaretinde esası mühim bir paraya tallûk eden karışık bir davası vardı, ve aleyhine mahkemeden bir ilâm sadır olmuştu ki hiç olmazsa ince yazı ile otuz büyük sahifelik bir cilt teşkil ediyordu. Vazifeme hiç temas etmediği, hususile kanuna ve mahkemelerde carî üslûba her iki lisanda aşina olmaması pek tabiî olan bir gence böyle bir işin verilmesine tabiri mahsusile teklifi malâyûtak demekten başka çare olmadığı halde müdür beni çağırdı, ve kendisine mahsus asabî bir hareketle bu cildi bana itterek sadece: — Tercüme edeceksiniz!.. dedi.

Bir kere o hakaretten o kısa emirden başlıyan infial ile gittim, açıp ilk sahifeyi okudum. Erbabı bilir ki bu tarzda şeylerle müştegil olmıyan bir müteccimin bunda muvaffak olmasına ihtimal yoktur, bugün bile böyle bir ilâmın değil tercemesinden hatta türkçesini tesvitten izharı aczederim. Bunu belki o da biliyor ve bu teklifi beni mahcup etmek yahut muatep tutmak için yapıyordu. Maamafih büyük bir hüsnü niyetle işe başladım, bir sahifesini şöyle böyle terceme ettim, ve alıp ona götürdüm, pek edibane dedim ki: — Bir tecrübe yapmak istedim. Muvaffak olabileceğime hiç ihtimal veremiyorum, bir kere görseniz anlarsınız ki bu mühim işi tecrübeden mahrum bir müteccime bırakmak mahzurdan salim olmıya bilir.

Yüzüme bakmıyarak: — Bırakınız.. dedi. Bunlar hep biribiri üzerine biriken püskürme istidatlarıydı. nihayet o istidat beş on gün sonra zahire çıktı.

Bir gün müdür beni çağırdı, aslından daha büyük bir defter teşkil eden tercemeyi bana göstererek müstehzi bir nazarla: — İşte terceme hazır. Aslı ile beraber alınız da bir refikinizle beraber mukabele ediniz; dedi.

Aldım, ses çıkarmıyordum ama çıkacak sesin pek fena olacağına hükmederek mümkün olduğu kadar dudaklarımı sıkıyordum.

Biz zaten haber almıştık ki bu tercemeyi elli lira — altın — mukabilinde bir rum davavekiline yaptırmışlar. Mukabele iki gün sürdü, bence bir daha sabit oldu ki bu iş ancak mütehassıs bir müteccim tarafından deruhte olunabilir. Aslını ve tercemesini alarak müdüre götürdüm.

Başını yazısından kaldırmıyarak fakat sesinde bir istihza ile: — Nasıl? diye sordu.

— Pek güzel!.. dedim. Sesinin istihza manası o aralık kalkıp bana bakan gözlerinin bir tezyif nazarına refakat ederek ilâve etti: — Sizinkine benzemiyor, değil mi?

Feveran kazanının tapalarını fırlatmak için elinden geleni yapıyordu. İstanbulda küçük bir muhasebe memuriyetinden bir mühim şube müdürlüğüne irtika edince kendisini kaybeden, senelerce İstanbulun rakik nesiminde teneffüs etmiş iken halâ huşuneti fitretini tadil etmek lüzumuna kail olmıyan bu adama bir Türkün damarlarına lüzumundan fazla basılamı yacağına ders vermek dakikası çalmıştı. O çanın ihtizazı kulaklarımda bir uğultu halinde gürledi; fransızca bir meseli irat ederek cevap verdim: — Dünyanın en güzel kızı malik olduğu şeyden fazlasını veremez; dedim.

Kaşlarını çatarak, sanki yerinden fırlamağa hazır bir tehevvürle: — Ne diyorsunuz? dedi.

Artık püskürmüştüm, küçük bir maiyet memurunun âmirine karşı söylemeğe mezun olmadığı o cümleyi bir kere savurduktan sonra devam etmemek mümkün değildi: — Madem ki istiyorsunuz, şerhedeyim. Ben yirmi dört yaşında bir gencim, mahkemeler le, hukuk ile, kanun ile hiçbir münasebete de malik değilim. Küçük bir muhasip, alelâde bir mütercimim; benden böyle bir iş beklenemezdi. Bu iş için elli lira ücret verdiniz, bana verilen bir aylık mesai ücretinin beş misli. Zaten bana on mislini de versediniz yine kadir olamazdım. Bu bir ihtisas meselesidir, o kadar ki..

Hayretle, galiba biraz yılarak, bana bakıyordu: — O kadar ki.. diye cümlemin bakiyesini de istedi.

Artık bir kere başlayınca sonuna kadar gitmek tabiî idi: — O kadar ki siz fransızcayı pek iyi, almancayı el bette ondan daha iyi bildiğiniz halde şu fransızca metni kendi lisanınıza nakledemezsiniz.

Sapsarı oldu, dudakları titredi. Ben bu püskürmenin hatemei tabiiyesini de verdim: — Madem ki sizin bana verdiğiniz işleri yapamıyorum, bu saatten itibaren istifamı kabul ediniz.

Cevap vermedi. Çıktım, sadece oradan değil, bankadan da çıkarak eve gittim, refikama hikâye ettim. Onun bana bakışını hiçbir zaman unutmıyacağım. Acaba deli miydim?

Bankadan istifa etmek, pek âlâ.. Fakat küçük evimizi ney'lare edeceğiz? Ben kendi kendim. Her şeyden istifa, bankadan, mektepten, gazeteden, hatta İzmirden, böyle İstanbula düşeriz, orada elbette tutunacak bir el buluruz; diyordum.

Gençlik!.. Henüz hayatı, hakaiki lâikile bilmiyordum; ve onları acı derslerle öğrenmeğe de mahal kalmadı. İstanbulun kibar rum ailelerine mahsus zarafeti pek güzel temsil eden Georges Cartali Jorj Kartali ki ikinci müdür idi, tavassut ederek bu hâdise unutuldu.

Veberin senelerden sonra hayatını bir darülmecaninde bitirdiğine sonradan vâkıf oldum. Bu netice onun tabındaki gayri makul huşuneti izah eder.

* * *

Bankadan bahsederken kaydetmek lâzımdır ki o zaman bu neviden müesseselerde Türk gençlerine tesadüf edilemezdi, bugün vaziyet ber'akistir. Bunu cümhuriyet idaresinin en büyük lütuflarından biri olarak telâkki etmek lâzımdır. Türk gençliğine necat ve selâmet yollarını gösterecek olan en güzel, en müfit mektep bu iş dershaneleridir. Bugün oraları bir kovan gibi Türk gençliğinin faaliyetile doluyor.

O tarihte İzmirde bankada ben münferit bir Türk genciydim, bir müddet sonra amcanın müstesna zekâsı oğlu için de burasının amelî bir hayat mektebi olacağını keşfetti, ve evde husûsî muallimlerile derslerine devam etmekle beraber Muammeri bir mülâzim sıfatile yanıma verdi.

Henüz on altı yaşında bir çocuk olan Muammerin kendisine muntazar olan müstakbel serveti unutarak sanki hayatını burada kazanacakmışçasına sabahtan akşama kadar çırpınışları öyle rikkataver bir manzara idi ki ona bakarken kendi kendime vaderdim: — Erkek çocuklarım olursa ben de onları bankadan geçireceğim.

Talih bana bu vadimi tutmak imkânını verdi, bundan daha fazlasını verdi. Çocuklarım İstanbulda banka hayatına giren Türk gençlerinin ilk safında iken bu safın arkasına vatan çocuklarının küme küme dizilerek azim bir ordu, iş, yani milletin necat ve hayat ordusu teşkil ettiklerini görmek saadetine erişmiş oldum.

Halit Ziya: Uşşakîzade

Büyük Fransız yıldızı
Arlette Marchal
Meşhur sahne arkadaşları
Vivian Gibson ve Igo Sym
ile beraber dün akşam
Asrî sinemada
Dün ve Yarının Kadını
Filminde fevkalâde muvaffak olmuş ve sonderece takdir edilmiştir.
Ayrıca: Parlak varyete numaraları. İlâveten: İsmet Paşa Hz.nin Atina seyahatlerile Balkan Olimpiyatları

Atlantik
E.A. DUPONT'UN ESERİ

[Vakıt]ın Tefrikası — No.: 70

Hz. İSA

Nakleden. ömer Rıza

isanın bıraktığı cemaat

Askerî bir teşekkül olarak inkişaf ediyordu

Evvelâ, Rehabit esnaf. yani İsa ile Yakup Sadığın mensup oldukları kabile, teşekkül itibarile aile efradı arasında mal ve mülk iştirakine istinat ediyordu. Onların bu sistemi bırakarak başka bir sistemi kabul etmelerine sebep yoktu. (Jozefüs) ün Halosis unvanlı eserine göre İsa taraftarlarının, imperator Klodiüs devrinde de muhtelif san'atlarla meşgul oldukları muhakkaktır. O halde bunların, İsa sallûbolunduktan sonra birdenbire san'at ve milklerini bırakmalarına sebep yoktu. Esasen (Amali rüsül) de de bunların ellerile yaptıkları işlerden başka bir takım icazkâr tedaviler yaptıkları da tekit olunuyor. Hatta bunların kendi propagandalarını, yani İsanın tekrar geleceğini müjdelemek işini de bir varidat membaı olarak kullandıkları sarih bir surette anlaşılmaktadır. Çünkü bunlar her kapıyı çalarlar ve iş isterler, kendilerine verilen bir deri parçasından bir ayakkabı, yahut bir kumaş parçasından bir elbise, yahut bir tahta parçasından eve lâzım olan bir şey yapıyorken propagandaları ile de meşgul oluyor ve hane halkını kazanmayı istihdaf ediyorlardı.

Muharrir (Celus) bu seyyar esnaftan bahis ve onları tarif eder. Ona göre bu seyyar peygamberler, Suriye halkına bütün dünyayı sarsacak büyük felâketin yaklaştığını söylüyor ve kendilerinin yakın atide semadan inecek ordularla beraber hareket ederek hâkimlik vazifesi ifa edeceklerini, dostlarını ve taraftarlarını himayeye muvaffak olacaklarını, fakat başkalarının şehirlerine ve köylerine daimi ateşler salacaklarını anlatırlardı. Celusün bu tarifi milâdın ilk yarım asrında yaşıyan hiristiyanlara da tetabuk eder.

Mesih taraftarlarının bu şekilde yaşamaları, bu itikatları taşımaları ve İsanın telkinatı dairesinde hareket etmeleri onların sayısını süratle arttırmıştır.

İsanın mensup olduğu Rehabitler arasında âdet çalışmakla, tedavi etmekle, öğretmekle, teselli vermekle, hatta tehdit etmekle kazanılan her şeyi, kendilerine ait umumî sandığa koymak, ondan sonra herkese ihtiyacına göre buradan tevziatta bulunmaktı Cemaate iltihak edenlerin, hiç olmazsa nazarî olarak, maslup hükümdarın emrine imtisal ederek bu mallarından, mülklerinden, tecerrüt ettikleri farzedilirdi. Bunlara göre ilâhî saltanat yer yüzünde teessüs ettiği zaman, mallarını vermeyen her insanın onun karşılığını kat kat fazlasile alacaktı, meselâ bir tarlayı feda eden koca bir ölkeye nail olacaktı. İlâhî saltanatın teessüsü ile başlıyacak olan bereket ve nimet devrinde insanlar lânetten kurtulacak, insan tarlasını alın teri dökerek ekmekten kurtulacak, yer yüzü gökyüzüne varan buğday başakları ve üzüm bağları ile dolacaktı.

Bütün bu güzel ve cazip vaitlere rağmen bu (yahudi - hiristiyan) cemaat parası mebzul, arazisi çok zenginleri arasına alamıyordu. Fakat bununla beraber bunlara serbestçe teberrülerde bulunanlar yok değildi. Bunlardan birkaçının isimleri tesbit ediliyor. Belki bu şekilde hareket edenler, isimleri kaydolunanlardan ibaretti. Fakat kendileri için lâzım olan her şeyi alıkoyduktan sonra cemaate teberrüklerde bulunan ve kardeşlerin verdikleri para, veya zahire ihtiyarları, dulları ve öksüzleri beslemeğe kâfi gelmiyordu. Kudüsteki "azizeler, İsanın zamanına kadar hep fakir yaşamışlar, Pol bu fakirler için yahudilerden, hatta müşriklerden iane toplamak mecburiyetinde kalmıştı.

İsanın mensup olduğu Rehabitlerce mutat olan bu (iştiraki emval) in diğer bir kuvvetli kökü vardı. Rehabitlerin bu ailevî iştiraki emval âdeti, bu cemaate hariçten iltihak eden onunla yaşamağa başlıyan ve bu suretle mesihî bir cemaat vücude getirenlerle kuvvet peyda etmiş ve bunlar İsanın ikinci gelişine kadar sım sıkı yaşamak mecburiyetini duymuşlar ve mesih ordusunu teşkile başlamışlardı.

Dr. Shechter, Kahirede mühim bir vesika keşfetmişti. Bu vesika, Şamda bir hristiyan cemaatinden bahsetmekte ve Varus harbi esnasında da buna mümasil bir cemaatin bulunduğunu göstermektedir. Bu eski cemaat vaftizci Yahyanın taraftarlarından teşekkül ediyordu. Bunlar Yahyayı songünlerin (Şeriat sahibi) ve İsa tarafından yapılması istenilen muhaceret gibi bir muhacereti yapanları (Adalet muallimi) sayıyor ve yabancı bir memlekette ikamet ettikleri için (Beni israilin çöle çıkmış ve çadır kurmuş) kısmı addediyorlardı.

Mesihin ikinci zuhurunu beklemek için kabilelerinden ayrılan ve başka bir yerde yerleşen adamların böyle düşünmeleri müşterek yaşamaları ve her hususta biribirlerine yar olmaları son derece tabiî idi. Esasen vaftizci Yahya da, kardeşler arasında mütekabil yardımı, kat'î ve kutsî bir vazife olarak telkin etmişti. Onun için bunlar bir araya gelerek yemek yiyorlardı.

Bunların arasında görülen iştiraki hayat, İsanın başında topladığı cemaatin askerî bir kuvvet halinde (Celil) den Kudüse yürüyüşü esnasında başlamıştı.

Bu iştiraki hayat, İsa ile arkadaşlarının mağlûbiyeti ile teşevvüşe uğramış, fakat nihayet bulmamıştı. Bunların dullara ve öksüzlere bakmalarından ve onların maişetini temin etmelerinden maksat, Kudüse ve mabede vuku bulan hücum esnasında şehit düşenlerin ailelerini yoksulluğa maruz bırakmamaktı. Bu şehitler, mukaddes harbin kıymetli askerleri idiler.

Rehabitler arasındaki iştiraki hayat, İseviliğin iştiraki ordusunu tesise yardım etmiş ve bu askerî teşekkülün inkişafına hizmet eylemişti.

İsanın ölümünden sonra onun başsız kalan arkadaşları hafi bir cemiyet teşkil ettiler. Bu hafî cemiyet, haricî âleme karşı son derece ketum davranıyordu. Piyer İncilinden anlaşıldığına göre, Roma hükûmeti bunlardan kuşkulanıyor, onların hâlâ mabedi yakmak fikrinden vazgeçmediklerini nazarı dikkate alarak onları takip ediyordu. (Bitmedi)

Darülbedayi Temsilleri
Bugün akşam saat 21.30da
İSTANBUL BELEDİYESİ DARÜLBEDAYİ
Mum Söndü
Komedi 5 tablo
Yazan : Müsahipzade Celâl
Halk gecesi tenzilâtlı
Altı yaşından aşağı olan çocuklar tiyatroya kabul edilemezler.

GLORYA'da BU AKŞAM BÜYÜK GALA
SARI ODANIN ESRARI
Gaston Leroux'nun meşhur Polis romanından alınmıştır.
Mümessilleri:
Huguette Ex-Duflos ve Ronand Toutain
Sinemada konuştuğunu ilk dafa işiteceksiniz.
En sevimli genç artist
Yerlerinizi tedarik etmek için bugünden Beyoğlu 1656 No. ya telefon ediniz.
Konuşan "OSSO„ filmidir.
İlâveten: 3 No. lu PATHE JURNAL, Mösyö LAVAL ve Mösyö BRIAND Berlin'de — İSMET PAŞA Hazretlerinin Atina seyahatlerinin tam filmi.

SPOR

Dünya sinek sıklet boks şampiyonu Nassi

Amerikalı Franki Jenaro ile Fransız Angelmanın döğüşü çok patırdılı oldu

Dünya sinek siklet boks şampiyonu Franki Jenaro, Pariste Fransızların genç ümidi Angelman ile döğüştü ve ünvanını muhafaza etti.

Bu maç, yeni açılmış olan spor sarayında yapılmıştır. Yedi bin kişi den fazla seyirci vardı. Maç üç dakikalık on beş ravunttan ibaretti ve orta hakemi bir Alman, yan hakemlerinin biri Fransız, ötekisi de Amerikalı idi. On beş ravuntluk maç neticesinde Amerikalı sayı hesabile galip addedilince bütün halk ve bilhassa üçüncü mevkii işgal eden Fransızlar şiddetli surette protesto ettiler. Bu protesto o dereceye kadar arttı ki, sandalyalar yerlerinden söküldü, şişeler ve tahta parçaları ringe atılmağa başlandı.

Çünkü maç, hakikatte Amerikalı tarafından kazanılmış olmasına rağmen, halk tarafından bariz bir şekil de kazanılmış addedilmiyordu. Zira, Amerikalı, birçok memnu hareketlerde bulunmuş ve hatta bir defasın da hakem tarafından maç durdurulma suretile resmi bir ihtara bile uğramıştı ve son ravuntlarda genç fransız hücuma bile geçmişti.

Aslında biraz da (Chauven) olan Fransızlar bu neticeyi yukardaki sebeplerden beğenmemişlerdir, itirazların şiddeti, ancak polisin müdahalesi ve çok şiddetli bir müdahalesile teskin edilebilmiştir.

Parisin bu yeni boks salonu şimdi harap bir manzara arzetmektedir. Maamafih dünya şampiyonu Franki Jenaro ile bir başka ümit olan Perezin de döğüşmesi için teşebbüsata da geçilmiştir.

Dünkü Futbol maçları

Dün Taksim stadında ikinci takımlar arasında lik maçına başlanmış, şilt maçlarına da devam edilmiştir.

Lik maçı Fenerbahçe ile Kasımpaşa ikinci takımları arasında yapılacaktı. Fakat sis dolayısile Fenerbahçe takımı gelemediğinden Kasımpaşa seremoni yapmıştır. Yalnız gelememek zarurî olduğu için bu seremoninin de nazarı dikkate alınmıyacağı anlaşılmaktadır.

Şilt maçları Beylerbeyi — Hilâl, Süleymaniye — Topkapı, Anadolu — İstanbulspor takımları arasında yapılmış neticede Beylerbeyi bire karşı üç, Süleymaniye bire karşı iki, İstanbulspor sıfıra karşı bir sayı ile maçları kazanmışlardır. İstanbulspor — Anadolu maçı hayli şiddetli olmuştur. Hava güzel olduğu için stadyumda bir hayli seyirci vardı.

Kadıköy sahasında

Kadıköy sahasında da Fenerbahçenin birinci, ikinci ve üçüncü takımları muhtelif takımlarla talim yapmışlardır. Fenerbahçe III Modanın üçüncü takımını 0—3 yenmiş, Fenerbahçe II Eyüp birinci takımile berabere kalmış, Fenerbahçe I Modanın birinci takımını 0 — 3 ile yenmiştir.

Dün Beşiktaş kulübüne mensup atletler aralarında bir koşu tertip etmişlerdir. Resmimiz koşulardan evvel alınmıştır.

Atinadaki facianın mes'ulleri kimlerdir?

Müsabakalara girmiyen atletlerin bu hareketlerine sonuna kadar teessüf etmemiye imkân yoktur

Balkan olimpiyadı nihayet bitti. Bulgarlarla yaptığımız maç hariç olmak üzere Sofya müsabakalarında aldığımız memnuniyete değer neticelere mukabil Atinaya giden Türk ekipi yüz bin seyircinin önünde öyle bir yeniliş yenildi ki... Biribirini takiben gele haberleri okurken müteessir olmıyan bir vatandaş yüzü kızarmıyan bir sporcu bulmanın imkânı yok gibidir.

Niçin yenildik? Bu şuali o kadar sorduk ve buna o kadar cevap verdik ki hiç birisini artık tekrara hacet olmasa gerektir. Sahamız yoktu, maddî, manevî bir çok eksiklerimiz vardı. Bunu atletlerimizin mühim bir kısmı da bizzat tasdik ediyorlar, hariçte müsabaka yapacak kabiliyetimiz olmadığına işaret ediyorlardı. iyi netice alamıyacağımız muhakkak addediliyordu. Buna rağmen gidildi ve bildiklerimize rağmen çocuklarımızın azmini düşünerek - galibiyet değil - fakat biraz iyi haberler almayı ümit ettik. Çünkü iyi netice alamamakla hezimet şeklinde mağlûp olmak arasında çok mesafe olduğunu da unutmuyorduk. Haberler gelmiye başladı ve her haberde yüz bin seyircinin önünde derecelerin en sonuna kadar düştük. Teniste bile üçüncülüğe kadar düştük... Ne olmuştu? gene yağmur mu yağmıştı, saha soukmuydu, çamurmuydu, ne olmuştu? Hayır bunların hiç biri olmamıştı. Sonradan haber aldık ki kendisine en güvendiğimiz iki atletimiz başlama işareti veren bir Yunan hakemi olduğu için müsabakalara girmemişler.. Hatta büyüklerimizin arzusuna ragmen girmemişler. Koşularda en çok rol oynıyan bu gençler olduğuna göre onların müsabakalara girmemesi esasen iyi olmıyan, iyi hazırlanmıyan takımımızı maddî, manevî şekilde sarsmış ve hırpalamış. Hayret değilmi. Sebepleri ne kadar kuvvetli olursa olsun bu iki atletin tavır ve kareketine sonuna kadar teessüf etmemiye imkân yoktur.

Bundan sonra yapacağımız şeylerde, hemen herkesin ittifak ettiği noktalar vardır:

Facianın mes'ullerini tayin etmek, sporu disiplin altına almak, iş başına iş bilen adamları getirmek ve Türk baryağını tam manasile temsile kabiliyetli lâakal yüz atlet ve iki futbol takımı yetiştirinciye kadar hariçle teması kesmek.

Adanada Fener - Galatasaray!

Toros sporla Seyhan spor arasındaki maç çok heyecanlı oldu

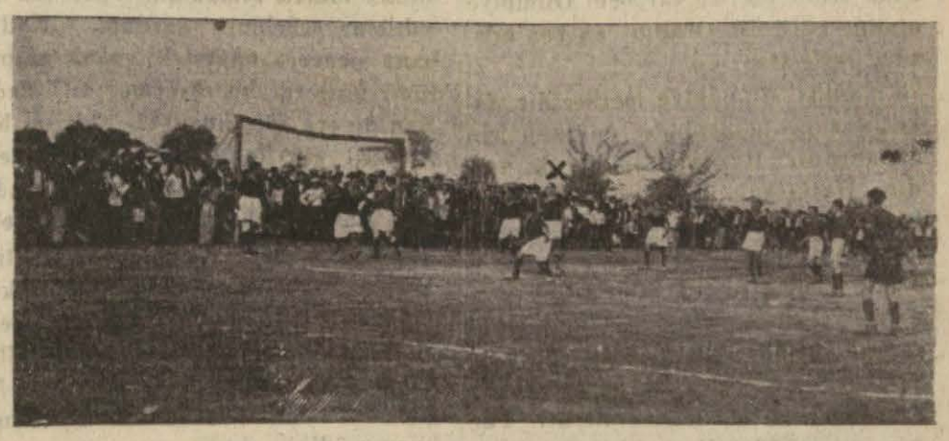

Toros ve Seyhan spor takımları arasında yapılan son maçlardan bir manzara
× İşaretli oyuncu Fenerbahçenin eski ve maruf oyuncusu İsmet Beydir

Hususî Adana muhabirimiz yazıyor:

Adanada 3 senedenberi cansız bir devre gççiren spor hayatı henüz yeni bir teşekkül olan "Toros spor,, un teşvikile yeniden canlandı. Cuma günü çok heyecanlı bir maç seyrettik. Bu maç"Torosspor„la "Seyhanspor,, takımları arasında cereyan etti. Bu iki takım buranın Fener ve Galatasarayıdır. Halk "Toros,, takımına Fener, Seyhan takımına da Galatasaray diye isim takmıştır. Bunun sebebi Toros takımının formasının sarı lâcivert olması ve takımdada Fenerin eski ve maruf oyuncularından Ismet, Ragıp ve Avni beylerin bulunmalarıdır.

Seyhan takımının forması da sarıkırmızıdır ve bu takımda da bazı Galatasaraylı oyuncular vardır.

Revanş maçı çok heyecanlı oldu. Dört bine yakın seyirci vardı. Halk Istanbulda olduğu gibi çok güzel oynıyan Ismet beye:

— Yaşa yavuz Ismet, diye bağırıyordu. Neticede Toros bir sayı farkla mağlûp oldu. Maahaza hakemin oyunu bitaraf bir hisle idare etmediği de söyleniyordu.

Önümüzdeki lik maçlarının çok hararetli geçeceği ve isimlerini saydığım güzide sporcularımızın teşvikile sporun Adanada çok terakki edeceği anlaşılmaktadır. Adananın bütün sporcuları sevinç içindedirler.

Tefrika No. :27

Gizli Kuvvetler içinde

Tecrüme eden: Doğan Yıldız

Noktası noktasına bu haber doğru idi. Gözden kayibetiğtimiz on Rus kıtası bu suretle bulunmuş olacaktı. Galiba Ruslar bizim cenûptaki zaif tarafımızı keşfetmişlerdi. Bu defa A. O. K. nezdinde benim ayni haberi tekidimi hiç bir şahis istihza ile karşılamadı.

Kadın — Ziyaretçi

Rusların taaruz fikri bizim için ehemmiyeti haiz olmakla beraber; Petresburg, Briyaniski ve daha büyük silâh fabrikalarının berhava edilmeside başlıca vazifelerimizdendi. Ayni zamanda (Molodeçno) civarındaki büyük şimendifer köprüsünün sürati mümküne ile tahribinde lâzımdı. Briyanski silâh fabrikasının berhava edilmesi Mazora havale olundu. Mazor kâfi derece parayı birlikte aldıktan sonra benimle ertesi gece yola çıktı. Mazori en emin olarak Beresina daki geçitten Rusyaya sevkedecektim. Mesut addettiğimiz bu geceyi sel gibi yağmur ve zifiri karanlık içerisinde geçirdik.

Geçide daha evel kuvvet göndermiştim, ben Mazori ile daha ileri yalnız gittim. Karanlığın şiddetinden yarım saaten fazla bir mesafe düşman içine girmiştik. Sık ağaçlıkları bitirdikten sonra etrafın aydınlanmağa başladığını hissettik. Mazor korkusuzca ileriledi ve kayboldu.

Avdet için daha bir kaç dakika yürümeden Rus siperleri yakınında bulunduğumu hissettim. Yer yer duman lar yükseliyordu. Seyyar askerî mutfaklar görülüyordu. Ruslara görünmeden sıvışmanın imkânı yoktu. Süratle kararımı verdim. En sık yapraklı büyük bir ağacın tepesine tırmandım. Dalların sıklığı arasında beni görmeleri imkân haricinde idi.

Bütün gün karanlık çökünceye kadar sırsıklam yağmur altında olduğum yerde bekledim.

Her tarafta gürültü kesildiği zaman avdete koyuldum. Hiç bir maniaya tesadüf etmeden bizim siperlere geldim

Bu sırada casusluk çok müşkül olmağa başlamıştı. Casuslarımın miktarı fazla eksildi. Hiç kimse casusluk yapmak istemiyordu. Terkettiğim casus miktarı 159 olmuştu. Bir vazife ile gönderilip dört hafta sonra avdet etmiyenlerin isimleri üzerine bir haç işarti yapıyordum. Bu işaret zayiat işareti idi.

Müthiş derecede haç işareti defterimde çoğalmıştı. Casuslarımın üçte ikisini kaybetmiştim. Tabii bunların hepsi ölmüş değildi. Bir kısmı bu tehlikeli vazifeyi deruhte etmiyerek teşkilâttan çıkmışlardı ki en muvafık tarz da bundan ibaretti.

Sabırsızlıkla Mazurun avdetini beklediğim zamanlarda 04 numaralılın avdet ettiğini haber verdiler. Ehemiyetli malûmat getirmekle beraber te ferruat kabilinden olarak (Molodeçno) civarındaki büyük şimendifer köprüsünün adamlarımız tarafından tahrip kalıplarile berhava edilmiş olduğundan bahsetti. Bu habere içimden çok memnun olmakla beraber zahiren beni enterese etmiyor muş gibi hareket ediyordum. Şu halde bizim tahrip bölüğü adamakıllı faaliyette demekti. Bu haberi ayni zamanda Rus gazetelerinde de okumuştum. Mazur ile Golbanın da avdet günleri idi. Her gece Bresina civarında bu iki cesur casusun gelecekleri noktada avdetlerini bekliyordum.

Yine bir gece ayni mevkide köpeğim Hektor ile beraber bekliyordum. Kaz sürüsü gibi altı kişi biribiri arkasında karanlıkta benim bulunduğum istikamete gelmiye başladılar. Biraz yürüdükten sonra meçhul kafile durdu, gizlice konuştuklarını hissediyordum. Bunlardan beş kişi geri döndüler ve kayboldular. Yalnız birisi yarım saat kadar hareket etmeden etrafı dinledi, karar vermiş gibi Bresina istikametindeki çalılıklara doğru yürümeğe başladı. Elinde tüfeği yoktu. Çalılar arasında kaybolmasına meydan veremezdim Derhal takibe başladım. Bir şey işitmiş gibi durdu. Geriye döndü, tekrar şayanı dikkat küçük adımlarla hızlı hızlı yürümeğe devam etti. Ben kendisine oldukça yaklaşmıştım ki Hektor meçhul şahsı pantolonundan yakaladı. Bu bir asker idi. Mümanaat göstermeden durmuş bana bakıyordu. Ben kendisine bir kelime söylemeden nehir istikametini gösterdim. Mutiane beni takibe başladı. Beraberce kayığa bindik. Hiç bir kelime konuşmadan kürek çekerek beni istediğim noktaya, karşı sahile geçirdi. Bütün suallerime, evet, hayır manasında başını sallıyordu.

"Sen konuşmak bilmiyor musun? Sorduğum zaman bana cevap ver!„

"Peki efendim„ diye öyle ince bir sesle cevap verdi ki, karşımdakini bir köse zannettim.

"Nereden geliyorsun?...„

'Minskten geliyorum.„ Bu kelimeleri yine bir asker sesine benzemiyen ince bir telâffuzla söyledi.

Esir ettiğim bu adamı daha yakından süzmiye başladım. Küçük tüysüz bir sima, siyah iri gözlerile korkarak bana bakıyordu. Geniş kalçaları hizasında kadın elbisesine ait bir parça gözüküyordu.

"Sen bir hanım kıza benziyorsun„ dedim. Yüzünü buruşturarak yutkundu, küçük asker ağzile itirafa başladı.

(Bitmedi)

Türk - Yunan dostluğu

Balkan harbinde Yunanlılara düşen esirler çok iyi muamele görmüşlerdi

Yazan: Necip Asım

Türklerle rumlar arasında öteden beri arzu ettiğim uyuşma hâsıl olduktan sonra vatandaşlarıma Yunanistanda gördüğüm rumlara dair bazı şeyler arzedeceğim.

Çünkü bizim gördüğümüz rumlarla Yunanlılar arasında oldukça bir fark vardır. Bu farkı bilmemiz lâzımdır.

Balkan harbinde Selânikin sukutunda orada idim. Kumandanlarımızın idaresizliği ile Yunanistan hükûmeti bize esir muamelesi etti. Bir vapura bindirerek Pireye çıktıktan sonra kısım kısım bizi memleketin gartisine üleştirdi. Pireden Vagona girdik gece yarısı Pirgos ellas denilen bir nahiye merkezine çıkarıldık.

Bizi gece evlere taksim ettiler, bana düşen ev viran ve yattığım oda perişan idi. Sabahleyin muhafazamıza memur olan bir mülâzim geldi. Gece acele ile buraya getirildiğime teessüf etti ve şimdi şehirde steidiğim otelde veya evde oturabileceğimi söyledi. Ben de şehrinizi bilmem askerler kardeştirler, siz bana en iyi oteli gösteriniz orada yerleşirim dedim. Kasabada temiz oteller var beni Olimpiya oteline götürdü. Oranın en baş odasına yerleştim.

Kasaba bir nahiye merkezidir, fakat demiryolu üstünde olduğu için mamurdur. Harap kısımları da vardır. Hatta bazı Türk evlerinin harabeleri ve İstanbulun Çukurçeşmesine benziyen çeşme ve sebilleri vardır. Fakat yeni kısmında bir millet meydanı ve güzel yolları var. Kasaba nahiye merkezi olduğu için ahali tarafından müntehap bir heyet tarafından fahrî olarak idare ediliyor. Yalnız mal müdürü ile sandık emini muvazzaftır. Polis ve jandarma âmiri ya bir mülâzim veya çavuş oluyor. Kasaba meydanının hemen üç tarafı banka ve bankerler tarafından işgal edilmiş. Bir cihetinde de büyük bir gazino bulunuyor. Ben bu gazinoya devam ederdim. Gazinoda tavla yok, istiyenler iskambil ve yahut bilârdo oynuyorlar. Geceleri kocaman elektrik lâmbalarile şehir ve gazino mükemmel aydınlatılıyor. Gazino müşterileri kasabanın ileri gelenlerine mahsus gibidir. Bir kahve mecidiye para ile, bahşiş içinde olmak üzere, altmış paradır. Oradaki gazeteler rumca olduğundan bana mahsus Temps gazetesine abone oldular gazinoda hemen herkesin yeri bellidir. Benim yerim kiryo (sintagmatarhis) yani miralay beydi. Gazinoda bazan geceleri millî oyunlar verilir ve bunlara ekseriya Tepedelenli Ali paşa eğlence zemini teşkil eder Bu kabil oyunlar verildiği akşam oraya gelmemiz için haber verilirdi.

Kasabada dilencilik memnudur. Yalnız cumartesi günleri dilencilerin gazino önüne gelmelerine müsaade olunur. Gazinocu bunlara gayet ufak bir, iki bakır para verir Bu paralar piyasada kullanılmıyor. Bilmem ki kaç tanesi bir drahmi eder? Bir de bazı sokak başlarında bir mendil yayarak dilencilerin oturmasına müsaade olunur. Bu gazinoda akşamları üç kadehten ziyade rakı içilemez. Bunun kuvvei müeyyidesi bazı kimselerin gizlice fazla giden kimseleri göstererek göz kırpmalarıdır.

Kasabaya gelen köylülerden sarhoş olanlarını çocuklar alaya alırlar. Nihayet zabıta bunları bir yere götürüp ayıltıktan sonra salverir. Halk bize, yani yüz kadar esir Türk zabitlerine karşı hiç tecavüzde bulunmadılar. Yalnız kenar semtteki çocuklar bizi kendi sokaklarında gördükleri zaman Türkos Türkos diye eğlenirlerdi.

Yunan hükûmeti her ayın on ikinci günü rütbemize mahsus aylığımızı verirdi. Esnaf da bize bu memleketin parasını alıyorsunuz bunu burada sarfedin derlerdi.

Kasabada polis ve jandarma birdir. Köyler süvari jandarması ile idare olunuyor. Kasabayı mahpuslara temizletiyorlar.

Kasabalılar mösyö Venizelostan pek memnundurlar. Herkes ona şikâyetini yazıyor. Haklı ise icra olunuyor, cevap verilmiyor. Haksız ise bir kâğıt ile yanlışlığı tashih olunuyormuş. Nahiye merkezinde bir eczane, on kadar hekim vardı. Bunların ücretleri iki yumurta, bir tavuk ve azamî iki drahmi imiş, eczacılar da yaptıkları reçeteden fazlaca bir miktar alarak bir kısmını hekimlere verirlermiş!

Memlekette baytar yokmuş bizim içimizde birkaç baytar bulunduğunu haber alan köylüler, sanki grup reisi sıfatile elimde bir şey varmış gibi baytarlara izin vermemi ufak bir hediye ile teklif ediyorlardı. Ben de gülerek hediyeyi iade ile muhafazamıza memur olan ihtiyat zabitine gönderiyordum. O da izin veriyordu. Şu suretle baytarlarımız yaptıkları ameliyat için bir kaç lira alıyorlardı. Otel hayatından bıktım, bir koca karının evinde bir oda ile bir sofa tuttum oraya göç ettim akşam üstü eve gittiğim zaman odada lâmba olmadığını gördüm ev sahibine sebebini sordum. Kadın bana pencere önündeki sokak ampulünü gösterdi bu elvermez mi? dedi. Ben de eve 80 kuruşa aldığım bir teneke gaz ile bir de lâmba gönderdim. Ahali semahatimi alkışladılar. Zavallı halk (horti) yani sebze ile geçiniyor, et yiyemiyorlar gazin tenekesi bizde o vakit 12 kuruş idi. Hükûmetin koyduğu vergi ile orada 80 kuruşa çıkmıştı. Bizde o vakit ekmeğin okkası 30 - 50 para arasında iken orada üç buçuk kuruşa idi.

Orada vaktile bizde telgraf memuru olan bir adam ile görüşürdüm. Bu adam şu pahalılığı işaret ederek o vakit Yunanistana iltihak eden Giritliler için: "bakalım Giritliler bu vergilere dayanacaklar mı, isyan etmiyecekler mi?, derdi.

(Sonü yarın)

Seyahat Mektupları :

On bin senelik Anadolu medeniyeti

Alişardaki hafriyat neticesinde Hitit medeniyetine ait binlerce eser elde edildi

Şimdiye kadar ihmal edilen Anadolu medeniyeti ve bu medeniyetin cihan medeniyeti üzerindeki tesiri kolayca anlaşılacaktır

Alişar hafriyat heyeti [İşaretli zat Emin Âli Beydir]

Beş senedenberi eski türk medeniyeti eserlerini meydana çıkarabilmek için bir Amerikan heyetinin hafriyatla meşgul olduğu Alişarı görmek ve hafriyatta varılan neticeleri anlamak için buraya geldim. Her şeyden evel söyliyeyim ki bu ecnebiler çok misafirperver kimselerdir. Sonradan , öğrendim ki gördüğüm hüsnü kabul, sırf benim şahsım hakkında değil, herkes hakkın da yapılıyordu.

Hissiyatımı gizliyemedim, hafriyatta hükûmet komiseri bulunan Emin Âli Beye açtım. Emin Âli Bey,

— Heyetin reisi Fonder Osten Türkleri çok seviyor ve Türklerden çok memnundur.. Kendisi "Türk hükûmetinden gördüğü müzaheretin medyunu şükranı bulunduğunu, bir ilim müessesesi için lâzım olan her türlü tevecc0he her zaman mazhar olduğunu her zaman memnuniyetle söylemektedir..,,

Diye mukabele etti.

Alişar, Yozgat vilâyetinin Sorgun kazasına tabi bir köyün ismidir. Bu köyün küçük bir çayırı var. Çayırın ortasında bir de su çıkmakta ve etrafı her zaman yeşil bulundurmaktadır. Bu çayırın ortasına 38 metre irtifamda mahruta benzer bir tepe vardır. Bu tepe asırların geçişile insanlar tarafından üzerlerine bina kurmak suretile yükseltilmiş sun'î bir tepedir.

Alişar hafriyatı işte bu tepe — ki bu gibi sun'î tepeler (Hüyük) adı veriliyor — de yapılmaktadır.

Hafriyat, (Şikağo darülfununu şark enstitüsü) namına yapılmaktadır. Bu enstitünün Halep, Mısır, İran gibi yerlede de daha bir çok heyetleri olduğu için buradaki heyetin adına da (Anadolu heyeti seferiyesi) denilmektedir. Hafriyatı (H. H. Von der Osten) isminde bir Alman genci idare etmektedir. Bu genç, 32 yaşlarındadır. Bir Alman asilzadesinin oğludur. Şikago darülfununda tahsilini ikmal etmiş ve mektepten çıkınca altı sene evel — bura hafriyatına memur edilmiştir.

Mesai arkadaşları şunlardır:

R. A. Martin birinci asistandır. Üç sene beraber çalışmış fakat bu sene Halep civarında yapılacak tetkikata memur olarak tayin edilmiş ve ayrılmıştır.

C. Mc. Ewan ikinci asistandır.

O. S. J. Albert üçüncü asistan ve antropoloğdur. Kendisi bir darülfünun talebesidir.

R. C. Haines mimar.

R. D. Morrison bir darülfünun talebesidir.

Bir fotografçı, bir usta ve bir de kâtipten ibarettir.

Hüyükte her gün 250 kadar amele çalışmakta ve her amele yevmiye 1 — 1,5 lira almaktadırlar. Hafriyat senenin beş, altı ayında devam etmekte ve kışın tatil edilmektedir.

Şimdiye kadar, bu tepenin tepesinden itibaren (26) metrelik derinliğinde ki kısmı üzerinde hafriyat yapılmıştır. Yapılan bu hafriyatta tepenin ta en üst kısmından itibaren yaşıyan insanlara ait muntazam devirler tesbit edilmiştir. Bu, hüyükten çıkan eşya ya göre yapılmıştır. Hüyükte eskiden beri iz bırakan milletlerin cetveli (Von der Osten) tarafından bana verilen cetvele göre şu şekildedir:

1 — Yontma taş devri
2 — Bakır devri
3 — İlk bronz devri
4 — Eski Hitit devri
5 — Yeni Hitit devri
6 — Friepo
7 — Midyalılar ve İranilere ait yerler.
8 — Hellenistik devir
9 — Galatyalılara ait devir.
10 — Romalılar
11 — Bizanslar
12 — Selçuk
13 — Osmanlı.

Bu hafriyatın en mühimmi Anadolunun en azdan on bin senelik tarihini tenvir etmiş olmasıdır. Bu devirler nasıl tesbit edilmiştir?

Bu işin mütehassısı olmıyan için her zaman sorulan sual budur:

Malûm olduğu üzere her devrin kendisine mahsus bir mümeyyiz vasfı var. Gerek şekiller ve gerek çanak çömlek şekilleri ve gerek tekniki motifler bu eşyanın hangi devre ait olduğunu meydana çıkarmaktadır.

Yapılan hafriyatta her sene 2000 — 3000 parça eşya çıkmakta ve hepsi muntazam bir surette temizlenerek yapıştırılmakta ve ondan sonra numaraları konarak fişleri tanzim edilmekte ve fotoğrafileri de alınarak müzelere nakledilmektedir.

Her devrin kendisine göre bir tetkik usulü mevcut olduğu ve hafriyatda ta en üst tabakadan başlıyarak ta bakaları gayet dikkatle birer birer kaldırmak suretile yapıldığı için çıkan eşyanın hangi tabakaya ait olduğunu dikkatle ve kolaylıkla tayin mümkün olmaktadır.

Bu seneki mesai, bilhasa eski Hitit devrine ait olan malzeme üzerinde teksif edilmiştir. Bu sene, bir eski Hitit prensine ait olması muhtemel bulunan bir büyük bina bulunmuştur. Bu bina tamamile meydana çıkarılmıştır. Bu tabletlerin bir kısmı iyi bir vaziyettedir, bir kısmı da hurdahaş olmuştur. Maamafih bu tabletler tamir edilerek bugünkü hurdahaş hallerine rağmen üzerlerindeki yazılar okunabilecek ve heyetin mesaisi daha ziyade tenevvür edebilecektir.

Heyet, beş senedir mesai sarfetmekte olmasına rağmen henüz kat'i neticeye varmış değildir. Her seneki mesaileri kendilerine yeni bir ufuk açmaktadır. Ve Hitit tarihi için lâzım gelen en müspet ve en sarih malzemeyi tedarik etmeğe uğraşmaktadır. Heyetin mesaisinin beş sene daha devam edeceği muhakkak gibidir. Von der Ostenin Alişar hüyüğü üzerine şimdiye kadar yapmış olduğu tetkika ait eserleri beş cilt üzerine çıkmıştır. Asıl eseri 3 — 4 sene sonra çıkacaktır.

Şimdiye kadar buraya sarfedilen para beş yüz bin liraya yakındır.

* * *

Şimdiye kadar Anadolu, tali bir ölke ve o nisbette bir medeniyet safhası telâkki ediliyordu. Bu yüzden dünya medeniyeti üzerinde oynadığı role de ehemmiyet verilmiyor ve netice itibarile de bugünkü medeniyetin menba ve menşeleri aranılırken Anadolu ihmal ediliyordu.

Halbuki, bugün, hafriyat bize göstermiştir ki, Anadolu, medeniyetinin tarihî tekâmülü üzerinde çok sarih ve müspet roller oynamıştır. Oynadığı bu rol, hafriyat neticesinde açık olarak meydana çıkarılmaktadır.

Talât Mümta-

MEMLEKETTE VAKIT

Tütünlerimiz

Bu seneki mahsulün nefis yetişmesi tütünlerimize olan rağbeti artıracaktır

İzmirdeki hususî muhabirimizden:

İngiliz lirasının sukutu İzmirde büyük tesirler yapmıştır. İsterlinin ihracat mevsiminde düşmesi ve bir çok ihracat tacirlerinin isterlin üzerinden satış taahhütlerine girmeleri felâketi büsbütün arttıran âmillerdendir.

Mahsulâtımızın borsada en hararetli bir mikyasta satıldığı günlere tesadüf eden sukut hadisesi bilhassa üzüm ve incir muamelelerini durdurmuş gibidir.

Herbiri beş yüzden bin beş yüze kadar emele istihdam eden incir hanları tatili faaliyet etmek mecburiyetinde kalmış ve yalnız elde mevcut mallar işletilmiştir.

Limandaki nakliyat bu hafta zarfında azamî haddini bulması icap ederken, bilâkis geçen haftalara nazaran yarı yarıya inmiştir. Önümüzdeki haftalar içinde ihracat nakliyatının daha çok azalacağı muhakkak telâkki olunmaktadır. Mevcut vaziyet düzelmediği takdirde incir ve üzüm ihracatı ile iştigal eden firmaların mahvolacaklarından korkulmakta ve mahsulâtımızın satılamamasından endişe edilmektedir. Bu mevsimde İzmirde üzüm ve incir hanlarında çalışan binlerce amelenin birdenbire işsiz kalması bu felâketin şiddetini büsbütün arttırmaktadır.

TÜTÜN SATIŞI

İzmir ve havalisindeki tütün piyasası henüz açılmamıştır. Bunun sebebi ingiliz lirasının sukutu değildir.

Her sene eylül iptidalarında başlıyan mübayaatın bu sene bir ay tehir olunmasının başlıca âmili; tütün müstahsılları ile kumpanyalar arasında (iskarta) meselesinden dolayı çıkan ihtilâflardır.

Geçen sene iskarta ihtilâflarından dolayı vukubulan şikâyetler nihayet Cümhuriyet Halk Fırkasının vilâyet kongresinde ehemmiyetli münakaşaları mucip olmuştur.

Amerikan tütün şirketleri bazı rençperlerin kendilerine yaramıyan tütünleri denklere koyduklarını ileri sürerek bu çeşit iskartaları almakta mazur bulunduklarını iddia etmişlerdir.

Kumpanyalar Türkiyede şimdiye kadar hüsnü muamele gördüklerini ve kendilerinin de her hangi bir şikâyete sebebiyet vermek istemediklerini dermeyan ederek bu sene bütün mahsulünü denklere konulması için mübayaatı bir ay tehir etmeğe karar vermişlerdir.

Bu sene yapılacak tütün mübayaatı; bütün denklerin ayrı ayrı muayenesinden ve iskarta miktarının tarafeynce takarrür ettirilmesinden sonra icra edilecek ve bu suretle lüzumsuz şikâyetlere mahal bırakılmıyacaktır.

Alâkadarların iddiasına göre kumpanyaların ittihaz ettiği bu karar musiptir. Mahzur olarak görülen nokta; piyasanın geç açılması ve bilnetice memlekete tütün mahsulünden girecek paranın teahhur etmesidir. Maamafih şubat nihayetine kadar mübaayaatın önü alınacağı muhakkak addolunmaktadır.

Amerikan tütün kumpanyalarının İzmir mıntakasından on iki milyon kilo ekstra tütün mübayaa edecekleri anlaşılmaktadır. Bu miktar geçen seneler zarfında yapılan mübayaata yakındır. Rekoltenin diğer kısmının, Almanyaya ve Avrupanın sair memleketlerine kolaylıkla satılacağı tahmin edilmektedir. Bu seneki mahsulün umumiyetle nefis yetişmesi tütünlerimizin her tarafta rağbet bulmasını temin eyliyecektir.

Günün Muhtırası

Takvim — Cumartesi 10 Teşrinievvel 10 uncu ay 1931. 27 Cemaziyülevvel 1350 Senenin geçen günleri: 283 kalan günler: 82.

Güneş—Doğuşu: 6,05; Batışı: 17,38

Namaz vakitleri— Sabah: 4,44. Öğle: 12,00; ikindi 15,10; Akşam: 17,38, Yatsı: 19,10; imsak: 4,26

Hava — Dünkü hararet (azamî) 27 (asgarî) 12 Bugün rüzgar poyrazdan mutedil hava açık olacaktır.

Radyo

İstanbul radyosu

Saat 18 den 19 a kadar gramofon plâkları neşriyatı, 19,30 dan 20,30 a kadar birinci kısım alaturka saz, 20,30 dan 21,30 a kadar cazbant 21,30 dan 22,30 a kadar alaturka saz,

Vakıt: Abone şartları:

	1	3	6	12	
Dahilde	150	400	750	1400	Aylık Kuruş
Haricte	—	800	1450	2700	„

İlân şartlarımız:

	Resmî	Hususî
Satırı	10 Kş.	12,50 Kş.
Santimi	20 „	25 „

Küçük ilân şartlarımız:

1	2	3	4	
30	50	65	75	1-10 Defalık 100 Kuruş

A — Abonelerimizin her üç aylığı için bir defa meccanendir.

B — 4 satırı geçen ilânların fazla satırı için 5 kuruş zammolunur

3. K. O. SA. AL. Ko. dan

Kolordu kıtaatının ihtiyacı için yulaf 10 —10 — 931 cumartesi saat 16 da Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nunda pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin şartnameyi almak ve pazarlığa iştirak etmek üzere Kom. numuza müracaatları. (423) (3095)

* * *

Farkı fiatı ifayı taahhüt edemiyen müteahhide ait olmak üzere K. O. kıtaatı için odun pazarlık suretile 12 — 10 — 931 pazartesi günü saat 16,30 da KOM da ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini okumak ve pazarlığa iştirak etmek üzere KOM. a yevmi mezkûrda müracaatları (418) (3090)

* * *

Gümüşsuyu hastanesi için kapalı zarfla teklif edilen kok ve kiriple maden kömürlerine fiat pahalı görüldüğünden fiatlar haddi itidalde görüldüğü takdirde 11 — 10 — 931 de pazar günü saat 16,5 de pazarlık suretile ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve pazarlığa iştirak etmek üzere Kom. a müracaatları. (420) (3092)

* * *

K. O. kıtaatının ihtiyacı için 2000 ampul alenî münakasaya konmuştur. İhalesi 1 —11 — 931 pazar günü saat 14 te Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nunda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi almak ve münakasaya iştirak etmek üzere yevmi ihaleden evvel teminatlarile KOM. a müracaatları. (421) — (3093)

* * *

Yerli febrikalar mamulâtından boz renkte elbiselik kumaş kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 28 — 10 — 931 çarşamba günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin şartname ve nümunesini görmek üzere Ankarada merkez Sa. Al. Kom. nuna müracaatları. Münakasaya iştirak edeceklerin o gün ve saatinden evel teklif ve teminat mektuplarile mezkûr komisyona müracaatları. (372) (2872)

* * *

Polatlıdaki kıtaat ihtiyacı için sığır eti kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 18 — 10 — 931 pazar günü saat onda Polatlıda askerî Sa. Al. Kom. nunda yapılacaktır. Taliplerin şartname almak ve münakasaya girmek üzere teklif ve teminatlarile mezkûr komisyona müracaatları. (360) 2797

* * *

İstanbul levazım eşya ve techizat anbarı için 22 — 10 — 931 perşembe günü saat 16 da alenî münakasa ile balya ipi alınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve münakasaya girmek üzere mezkûr gün ve saatte teminatlarile Fındıklıda 111. K. O. Sa. Al. Kom. nuna müracaatları. (373) (2873)

Ordu sıhhiyesi ihtiyacı için kapalı zarfla tülbent ve gaz saf ile katgüt ve Neosalvarsan mübayaa edilecektir. İhaleleri tülbent ve gaz safın 24 teşrinievel 931 cumartesi saat 15 te katgütün 15 buçukta, Neosalvarsanın 16 da komisyonumuzca icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve münakasaya iştirak için yevmi mezkûrda teklif ve teminatlarile birlikte Fındıklı K. O. 3. Sa. Al. komisyonuna müracaatları. (378) (2878)

* * *

Gerek İstanbul ve gerek Ankara ile mevkii saireden İstanbulda yalnız bir gazeteye verilecek askerî ilânlar için Millî Müdafaa vekâleti Ankara satın alma komisyonunda pazarlıkla bir münakasa açılmıştır. Pazarlığı 15 teşrinievel 931 perşembe günü saat 10 da yapılacaktır. Şartnamesinin esas hatları şunlardır:

1 — Mukavele müddeti 932 senesi mayıs nihayetine kadardır.

2 — 12 puntu yazı ve satırı 15 katrat olacaktır.

3— En son sayıfaya konulacaktır.

4 — Temiantı muvakkate akçesi (450) liradır.

Talipler şartnameyi görmeleri ve kanun ahkâmı dairesinde yevmi muayyeninde pazarlığa iştirakleri ilân olunur. (383) (2916)

* * *

Kolordu kıtaatı ihtiyacı için saman 12 — 10 — 931 pazartesi günü saat 16 da 3. Kolordu SA. AL. KOM. nunda pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere yevmi muayyeninden evvel KOM. numuza müracaatları. (415) — (3050)

* * *

Mersindeki kıtaat için ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 10 — 11 — 931 tarihine müsadif salı günü saat 18 de askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve münakasaya iştirak etmek üzere teminat ve teklifnamelerile ihale saatinden evvel mezkûr komisyona müracaatları (412) (3029)

* * *

K. O. kıtaatının ihtiyacı için 70 adet soba ve teferruatının pazarlığı 10 — 10 — 931 cumartesi günü saat 16 da Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nunda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi almak ve pazarlığa iştirâk etmek üzere KOM. numuza müracaatları. (422) — (3094)

* * *

Yerli fabrikalar mamulâtından haki yazlık elbiselik bez kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 26 — 10 — 931 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini ve nümunesini görmek üzere Ankarada merkez Sa. Al. Kom. nuna müracaatları ve münakasaya iştirak edeceklerin o gün ve saatten evvel teklif ve teminat mektuplarının makbuz mukabilinde mezkûr komisyon riyasetine tevdi eylemeleri. (376) 2876

SEYRİSEFAİN

Merkez acentası: Galata köprü başı B. 2362
Şube A. Sirkeci Mühürdar zade han 2. 2740

İZMİR Sür'at Postası

(GÜLCEMAL) 11 Teşrinevvel pazar 14,30 da Galata rıhtımından

MERSİN POSASI

(ZONGULDAK) 12 Teşrinevvel pazartesi 17 de Sirkeciden hareketle Çanakkale, İzmir, Küllük, Fethiye, Antalya Mersin'e gidecek ve dönüşte bu iskelelerden maada Bodruma da uğrıyacaktır. Bu postada yalnız yük alınır yolcu alınmaz.

idare havuzlarına giren tüccar vapurları raspacılığı müzayede ile verilecektir.

Teminat maktuan 300 liradır.

ihale 19-10-931 saat 16,30 (3076)

Ask. M. SA. Al. komisynu ilânalrı.

Levazım dikim evi ihtiyacı için 50,000 adet dilsiz toka pazarlık suretile satın alınacaktır. Pazarlığı 11 — teşrinievel — 931 pazar günü saat 16 ya kadar Harbiye mektebindeki mahalli mahsusunda icra edilecektir. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve iştirak için de vakti muayyeninde hazır bulunmaları (97) (3044)

* * *

Maltepe Askerî lisesi binasının bermucibi keşif kiremit aktarması ve dere tamiri, yağmur su borusu imali pazarlıkla yaptırılacaktır. Pazarlığı 11 — teşrinievel — 931 pazar günü saat 16 ya kadar Harbiye mektebindeki mahalli mahsusunda icra edilecektir. Taliplerin Harbiye mektebindeki satın alma komisyonuna müracaatları. (96) (3043)

* * *

Kilo	
20.000	Ispanak
10.000	Karnabahar
25.000	Lâhna
30.000	Prasa
10.000	Kereviz
5.000	Demet maydanoz
25.000	Patates
3.000	Demet taze soğan
40.000	Kuru soğan
30.000	Adet limon
1.500	Salça
300	Sarmısak
2.000	Demet dere otu
3.000	Havuç
5.000	Adet yeşil salata
2.000	Ispanak
2.000	Lâhna
2.000	Prasa
1.000	Kereviz
3.000	Patates
5.000	Kuru soğan
2.000	Limon
200	Salça
50	Sarmısak
500	Havuç

İaşeleri Harbiye mektebi levazımına merbut bilcümle askerî mekteplerle Hastaneler ihtiyacı için yukarıda cins ve miktarları yazılı on beş kalem ve piyade mektebi ihtiyacı için de on kalem kışlık sebze iki şartnamede olarak biri kapalı zarf diğeri alenî münakasa suretile satın alınacaktır. İhaleleri 28 teşrinievel 931 çarşamba günü saat 14 te kapalı zarf ve alenî münakasa saat 16 ya kadar Harbiye mektebindeki mahalli mahsusunda icra edilecektir. Taliplerin şartnamesini görmek için komisyona müracaatları ve kapalı zarfla iştirak için de şartnamesi veçhile hazırlıyacakları teklif mektuplarını vakti muayyeninde müselsel numaralı ilmühaber mukabilinde komisyon riyasetine vermeleri. (85) (2841)

Devlet Demiryolları ilânları

Memur ve müstahdeminin resmî elbiselerinin kapalı zarfla münakasası 26-10-931 pazartesi günü saat 15 te idare merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden üçer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (2986)

* * *

Emniyet tesisatı yedek parçalarının kapalı zarfla münakasası 23 - 11 - 931 pazartesi günü saat 15 te idare merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (3055)

* * *

5275 kilo markalı çeliğin kapalı zarfla münakasası 23 ikinci teşrin 931 pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada İdare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde üçer lira mukabilinde satılan şartnamelerde yazılıdır. (3054)

Istanbul Evkaf Müdüriyetinden:

Kıymeti muhammineşi

Lira	Kuruş	Miktarı zirağı
219	10	6,26

Üsküdarda Selmanağa mahallesinde Karacaahmet caddesinde Selmanağa camiişerifinin bermucibi harita 6 arşın 26 santim terbiinde bulunan kuyu mahalli beher zirağı 35 lira hasebile 219 lira 10 kuruş bedelle satılmak üzere dört hafta müddetle ilâna ve müzayedeye konmuştur. Müzayedesi teşrini evvelin onuncu cumartesi günü saat on beştedir. Talip olmak istiyenler kıymeti muhamminenin yüzde 7 buçuğu nisbetinde pey akçelerile beraber yevm ve saati mezkûra kadar Istanbul evkaf müdüriyeti binasında varidat müdüriyeti mahlûlât kalemine müracaatları ilân olunur. (2563)

Istanbul Evkaf müdüriyetinden:

Kıymeti muhammenesi

Lira	Kuruş	
188	12	75 arşın 20 santim terbiinde bulunan Koca Must fapaşada mektep sokağile çıkmaz Çilingirler sokağının birleştiği köşede kâin atik 2 No. arsanın tamamı.
105	16	52 arşın 58 santim terbiinde bulunan Kocamustafapaşada çıkmaz Çilingirler sokağında atik 4 No. arsanın tamamı

Balâda semt sokak maballe ve numaraları muharrer lki kıta arsanın tamamı satılmak üzere dört hafta müddetle ilâna konmuştur. Müzayedesi teşrinievvelin otuz birinci cumartesi günü saat onbeştedir. Talip olmak istiyenler kıymeti muhammenenin yüzde yedibuçuğu nispetinde pey akçelerile beraber Çenberlitaşta Istanbul Evkaf müdüriyeti binasında varidat müderiyeti mahlûlât kısmına müracaatları ilân olunur. (2908)

Türkiye Hilâliahmel cemiyetinden:

Hilâliahmer cemiyetinin Yeni postane civarında Aksaraylılar hanının (3) numaralı Satış - Bürosunda mevcut nümune ve şartnamesi mucibince imal ettireceği (200) adet pirinç iane kutusunun açık münakasa suretile teşrinievelin onuncu cumartesi günü saat 14 te ihalei evveliyesi icra edileceğinden talip olanların nümune ve şartnameyi görmek üzere Yeni postane civarında Aksaraylılar hanı No. 20 de Hilâliahmer oyun kâğıtları ve Maden suları satış deposu müdüriyetine müracaat etmeleri. (2867)

Maarif vekâletinden:

Gazi Muallim mektebi arazisinde inşa edilecek meslek muallim mektebi binalarile su tesisisatı ve betonarme su deposu inşaatı 30-9-931 tarihinden 20-10-931 tarihine kadar kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Talipler büyük mebani yapmış olduklarına dair vesika ibraz etmiye mecbur oldukları gibi bizzat büyük inşaat idare etmiş mühendis veya mimar olacaklar ve yahut bugibi zevata işin idarei fenniyesini tevdi kılacaklarını taahhüt edeceklerdir. Münakasa evrakı ve plânlar hergün maarif vekâleti inşaat dairesine müracaatla tedarik edilebilir. ihale maarif vekâletinde toplanan inşaat komisyonu tarafından icra edileceğinden müteahhitler ihale tarihi olan 20 teşrinievvel salı günü saat 15 te müzayede münakasa ve ihalât kanununa göre tanzim edecekleri teklif mektuplarını mezkûr komisyon riyasetine tevdi edeceklerdir. (2943)

Ziraat Bankasından:

Kariyesi	Mevkii	Numarası	Cinsi
Maltepe	Hatboyu	7	Müstakil iki bölüklü köşk ve 8 dönüm çiçek bahçesi, bahçıvan odası, limonluk iki kuyu, motör ve saire. istasyona 5 dakika mesafededir.

Balâda evsafı yazılı köşk ve müştemilâtı kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Taliplerin yüzde yedi buçuk pey akçelerile bankamıza müracaatları.

ihalesi 12 Teşrinievvel 931 pazartesi günü saat on dörtte yapılacaktır. (2662)

Tütün inhisarı umumî müdürlüğünden:

Ahırkapıdaki Dikimhane ambarımızda şartname ve keşifnamesi dairesinde yapılacak tamirata talip olanların teminat akçelerile beraber 26 — 10 —931 pazartesi günü saat 11 de Galatada Mübayaat komisyonuna müracaatları. Keşifname, şartname ve plân komisyondadır. (3081)

Istanbul Gümrükleri başmüdürlüğünden:

Istanbul gümrükleri için 110 ton lâvamarin kömürü ve 826 çeki meşe odunu ile 30,500 kilo mangal kömürünün kapalı zarf usulile mübayaası mukarrerdir. Taliplerin, şartnamelerine ittılâ husulile beraber bu baptaki teklifnamelerini ve 424 lira olan teminatı muvakkateyi hamilen 18 - 10 - 931 pazar günü saat 14 te başmüdürlükteki mubayaat komisyonuna müracaatları. (2864)

Gümüşane vilâyeti Nafia başmühendisliğinden:

Gümüşane vilâyeti dahilinde ve Trabzon - Erzurum yolunun Köprübaşı ile Zigana arasında iki ve Kelkit kazasının Köse ile Kelkit arasında birki cem'an üç adet on iki tonluk Ruslardan metrûk harap silindirin tamiri 6750 lira ile 21 - 9 - 931 tarihinden itibaren 21 gün müddetle münakasaya konulmuştur. Tenzilât yapmak ve fazla tafsilât almak istiyenlerin Gümüşane Nafia başmühendisliğine müracaatları ilân olunur. (2837)

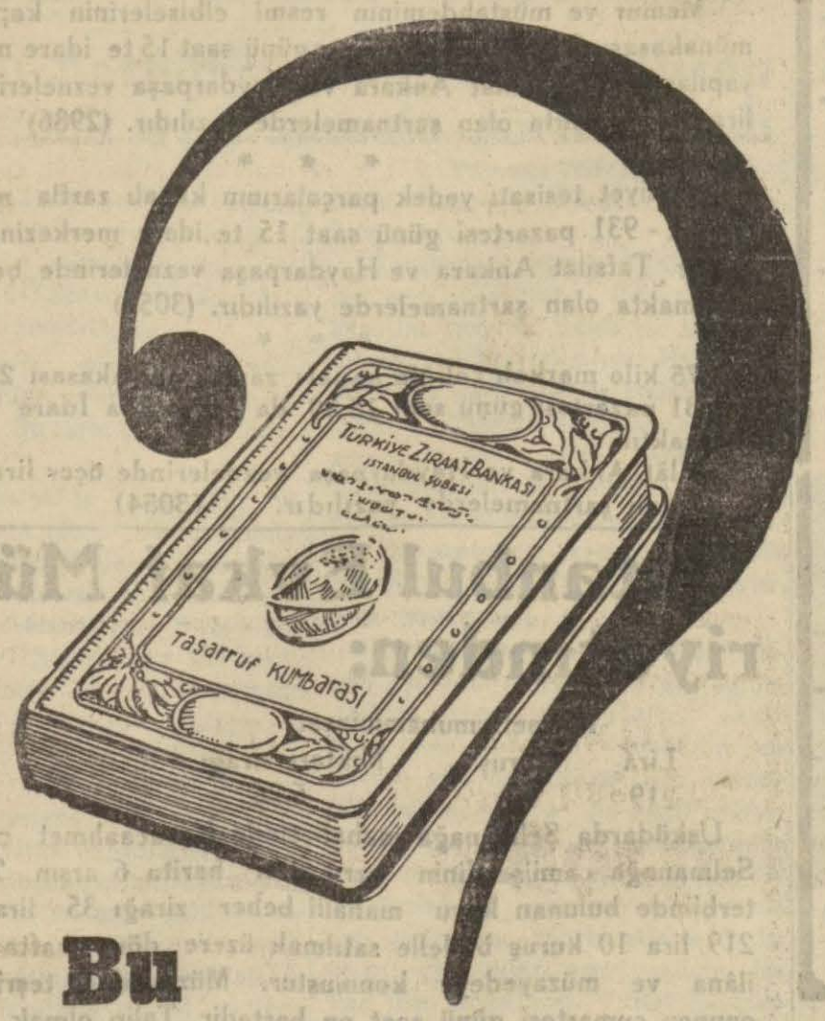

Bu Nedir

Çocuklara mahsus HAYAT KİTABI

Ziraat Bankası

NIN

Hayat - Kumbarası

Ticaret müdüriyetinin tebliği üzerine

Ertuğrul Mağazası

Kat'î Tasfiyeye

Bugünden itibaren mecbur oluyor.

Fırsattan istifade ediniz

Leylî - Neharî - Kız - Erkek

Ana, ilk ve Orta kısımlarını havi ve mektepçilik âleminde kıdemi kadar hünnü muvaffakıyeti, ihlâs ve ciddiyeti ve dürüst muamelâtile tanınmış olan

Şemsülmekâtip

Pek muntazam bir heyeti talimiye ile yeni sene tedrisatına başlamıştır. Kayıt muamelesine devam olunmaktadır. Adres:

Beşiktaş Yıldız Tel. Beyoğlu 2282

Âli Ticaret Mektebi müdürlüğünden

Ticaret, banka, borsa, sigorta

Akşam kursları 2 Teşrinisanide başlıyor.

Mahdut talebe alınacaktır.

Kaydolmak ve diğer şartları anlamak için pazartesi, çarşamba akşamları saat 6-7,30 Sultanahmette mektebe müracaat

Türkiye Hilâliahmer cemiyetinden:

Hilâliahmer cemiyetinin Yenipostana civarında Aksaraylılar hanının 3 numaralı satış büro deposunda mevcut nümune ve şartnamesi mucebince tabettireceği yedi nevide (28,000) cilt maktu makbuz için Teşrini evelin on dördüncü çarşamba günü saat 14 te icra edilecek alenî münakasaya iştirak etmek istiyen matbaaların nümune ve şartnameyi görmek üzere mezkûr Büro müdüriyetine müracaat etmeleri: (2793)

İKRAMİYELİ

Emniyet Çayını

Arayınız

öksürenlere: KATRAN Hakkı Ekrem

Kız Ve erkek **İstiklâl Lisesi** Leylî ve neharî

İlk, Orta ve Lise kısımlarını muhtevidir. Bütün sınıfları mevcuttur.

Talebe kaydına devam olunmaktadır.

Her gün müracaat olunabilir. İstiyenlere tarifname gönderilir.

Telefon 22534 Istanbul - Şehzadebaşı

VAKITın Küçük ilânları

10defası yüz kuruştur

Mis fabrikası müstahzeratı

Kolonya, lâvanta, esans, diş macunu yağsız krem, podra, gliserin sabunu ve briyantin. Mis müstahzeratını bir defa tecrübe edenler daima ve daima ondan (ayrılmazlar. Her yerde bulunur. (1656

Fransızca ve muhasebe dersleri — Gayet amelî bir tarzda ve ehven şeraitle. Galatada Mehmet Ali Paşa hanında 40 No. da Kiymis Ef. ye tahriren müracaat. (1779)

Kiralık ucuz yazıhaneler — Üçer ve ikişer odalı daireler ve tek odalar. Galata Şevketpaşa han 14 No. mülacaat. (1777)

Kömürcüyan B. Asarından:	
İhtisas muhasebeleri, Banka v. s.	250
Amelî usulü deftkri 4 kısım	150
Ameli hesabı ticari	120
Ticari malûmat ve bankacılık	150
Yeni muhasebe usulü	175
İkusat ilmi	125
Amelî ve tatbikî kambiyo	50

Hereke halısı

Bugünlerde Herekenin eski büyük halılarından biri Sandal bedesteninde müzayede ile satılacaktır.

Sahibi: Mehmet Âsım, umumî
Neşriyat müdürü: A. Sırrı
VAKIT Matbaası

Kız AMELÎ HAYAT mektebinde

Daktilo ve Tezyinî San'atlar

Kursları açılıyor. Kurslara mektep talebesinden veya hariçten her hanım kabul edilir. Şeraiti anlamak ve kaydolmak için mektebe müracaat.

Düyunu umumiye caddesinde. Telefon 2,2731

VERESİYE

Tiftik ve Skoç Paltolar
Muflonlu Krem Trençkotlar
Fantazi ve Spor Kostümler
Çocuk kostüm ve paltoları
Hakî ve blö Pardesüler
İngiliz Kauçuk muşambalar
Podö Peş Mantolar - Spor Tayorlar
Kadın erkek örme kazaklar

Spesial Kostümlüklerden ısmarlama için hususî salon

Kadın için ısmarlama Manto ve Tayorlar meşhur Makasdar **M. KARLO** tarafından imal olunur.

İstanbul Eminönü Köprübaşı No. 15-16 KARAKAŞ Elbise mğaazasına bu ilânı kesip müracaat ediniz.